

ECC05105

การจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย

อ.สันทนา ภิรมย์เกียรติ

หลักสูตรสถาปัตยกรรมภายใน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์.

Environment Management for Young Children

การจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ECC05105

สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมที่มีความหนาแน่นสูง และอุปกรณไม่เพียงพอต่อความต้องการ มีผลต่อพฤติกรรมเด็กความก้าวร้าว และ ทำให้การเล่นสร้างสรรค์ลดลง

เด็กที่อยู่ในบ้านที่ไม่ค่อย ทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย จะส่งผล ให้มีอารมณ์หงุดหงิดง่ายในอนาคต

เด็กที่มีปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ ในครอบครัว ขาดการเอาใจใส่ดูแล และ พื้นที่แออัดเกินไป จะส่งผลต่อปัญหาการ ปรับตัวที่โรงเรียน รวมทั้งการเข้าสังคม

"ช่วงปฐมวัย"

มีความสำคัญต่อพัฒนา
การของเด็ก มีส่วนในการสร้าง
บุคลิกภาพตอนโต

เด็กจะเรียนรู้ได้ดี ในสภาพ
แวดล้อมที่มีการจัดการอย่างดี
"มีระบบและระเบียบ สะอาด ปลอดภัย"

5 ปี แรก ประสบการณ์ต่าง ๆ

ที่ได้รับ จะมีอิทธิพลต่อชีวิตจนถึงสาระสุดท้าย

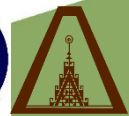
โดยเด็กจะเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง คือ

"สภาพแวดล้อม"

ประสบการณ์การเล่น
ที่เกิดจากเด็กเลือกเองเป็นสิ่งสำคัญ
แต่ต้องมีโอกาสรวมกลุ่มใหญ่เพื่อ
"ทำกิจกรรมร่วมกันด้วย"

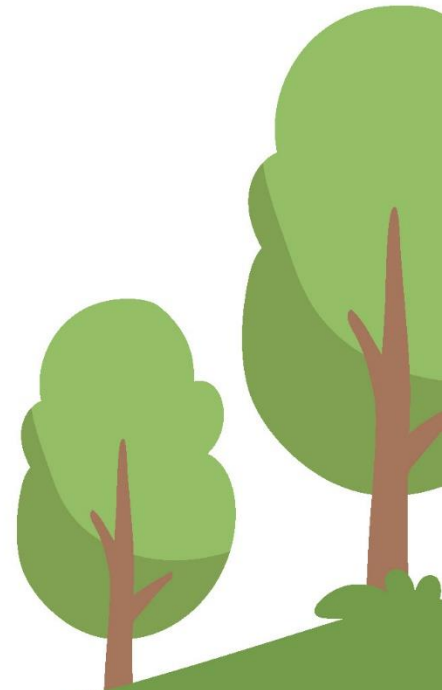
แบ่งกลุ่ม
2-3 กลุ่ม

จัดพื้นที่ในการทำกิจกรรม
อุปกรณ์ - กระดาษ - Post it

"วิ่งเปรี้ยว"

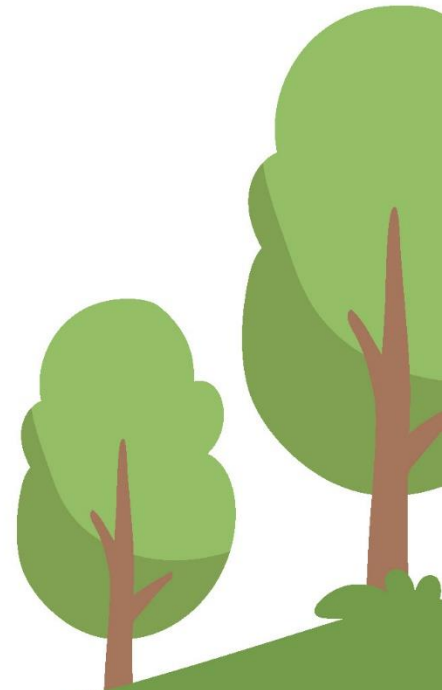

ประโยชน์ของการจัด "สภาพแวดล้อม"

ปัญหาที่พบของการจัด "สภาพแวดล้อม"

สภาพแวดล้อม คือ..อะไร?

คือ การจัดสภาพต่าง ๆ ภายใน ภายนอกห้องเรียน ทั้ง พื้นที่ บริเวณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานการณ์ภายในห้องเรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ได้ประสพการณ์จากการอยู่ร่วมกันทำกิจกรรม อย่าง เป็นสุข ปลอดภัย ส่งเสริมให้เด็ก มีสุขภาพกายและใจที่ดี

บรรยากาศ ส่งเสริมการเรียนรู้

- 1 รู้สึกเป็นมิตร
- 2 รู้สึกสบาย สุขใจ
- 3 รู้สึกปลอดภัย
- 4 รู้สึกอยากเรียนรู้
  - มีระเบียบ
  - ไม่วุ่นวาย
  - มีความเป็นส่วนตัว สงบ
  - สร้างแรงจูงใจในการทำสำเร็จ (พื้นที่แสดงผลงาน)

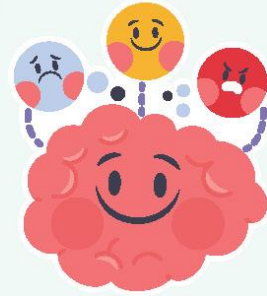
สภาพแวดล้อม คือ..อะไร?

1 ร่างกาย

2 อารมณ์

3 จิตใจ

ส่งเสริมการเรียนรู้
5 ด้าน

4 สังคม

5 สติปัญญา

สภาพแวดล้อม ...หมายถึง

1 คน
(สิ่งมีชีวิต)

2 สถานที่

3 อุปกรณ์

4 บรรยากาศ

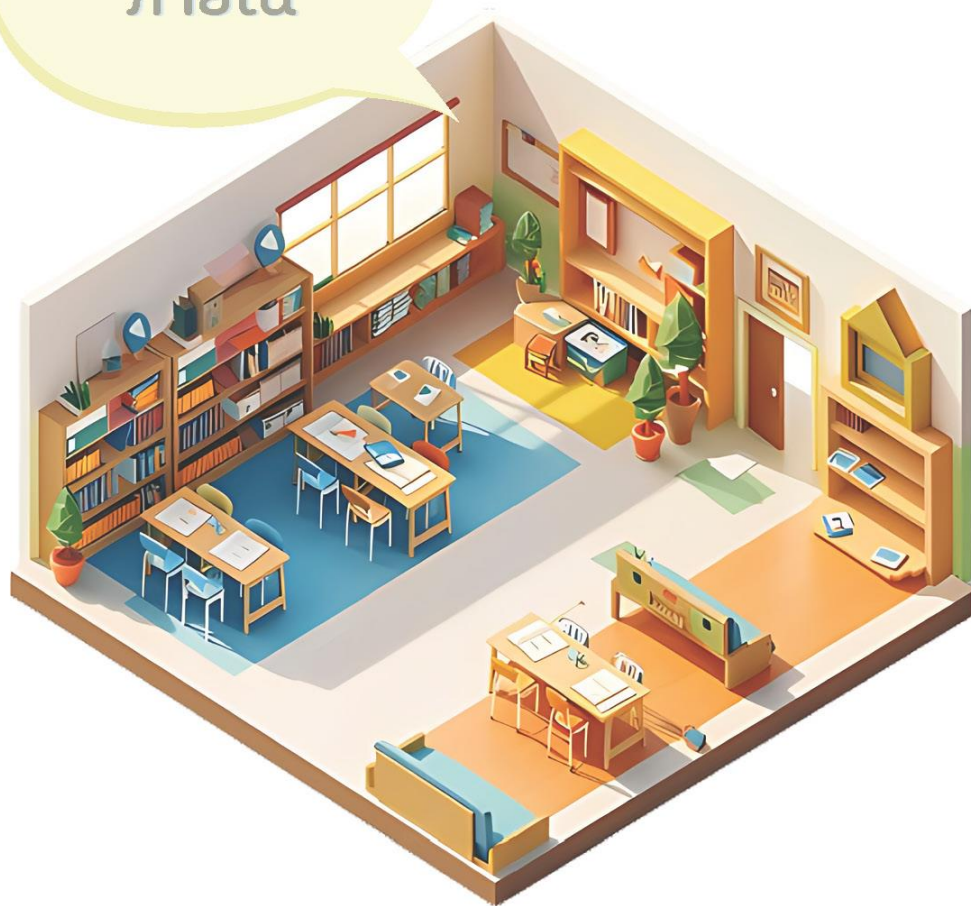

ประเภทสิ่งแวดล้อม

สภาพแวดล้อมตามที่ตั้ง

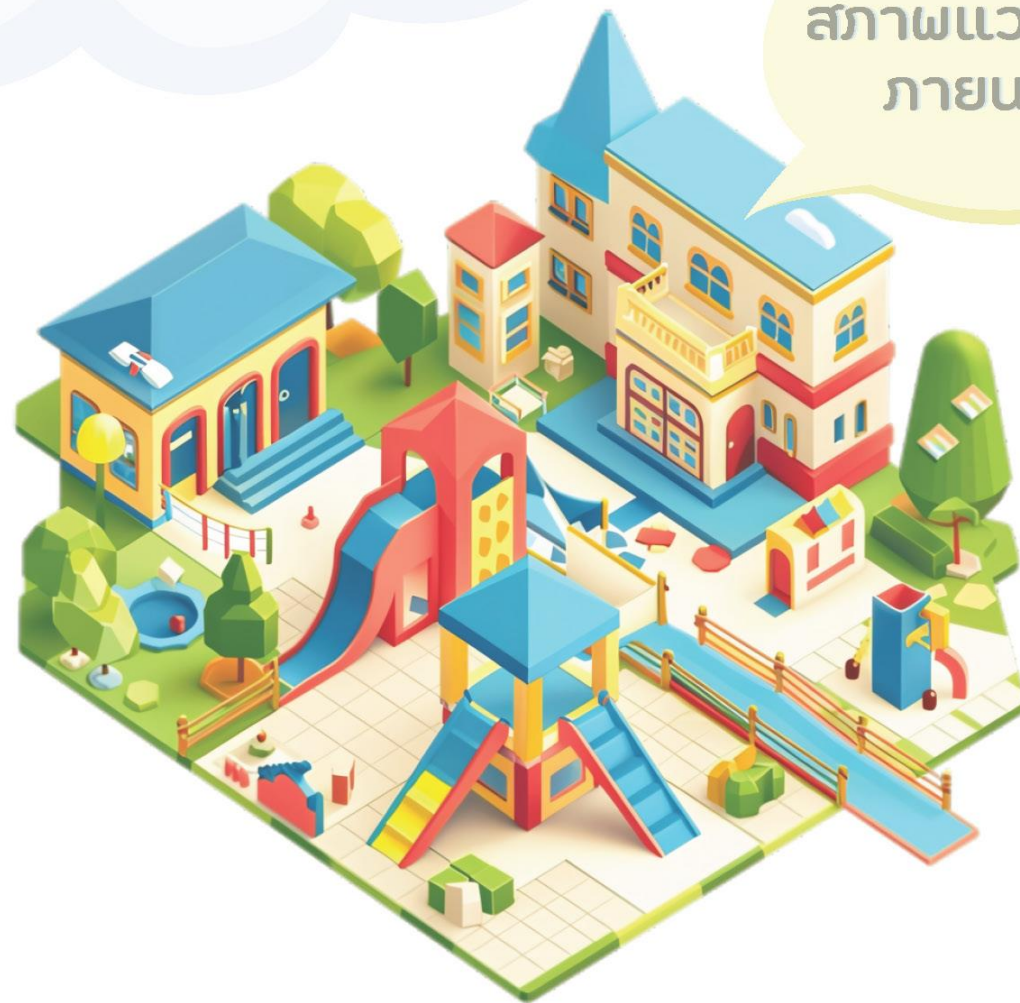
1

สภาพแวดล้อม
ภายใน

2

สภาพแวดล้อม
ภายนอก

ประเภทสิ่งแวดล้อม

สภาพแวดล้อมตาม การควบคุม

1. สภาพแวดล้อมที่สามารถ ควบคุมได้

1.1 ปัจจัยทางจิตวิทยา

- สี
- ขนาด
- พัฒนาการเด็ก

2. สภาพแวดล้อมที่ไม่ สามารถควบคุมได้

2.1 ปัจจัยทางธรรมชาติ

- ทิศทางแดด
- ทิศทางลม
- ฝน

2.2 มลภาวะ (ภายนอก)

- ฝุ่น
- เสียง
- ความร้อน
- อุณหภูมิ

หลักการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย สภาพแวดล้อมที่ดีช่วยจัดการ สร้างระเบียบวินัยให้เด็กได้

- เคลื่อนไหวอย่างคล่องตัว
- เกิดการสำรวจอย่างมีความหมาย
- สงบ มีสมาธิ ลดสิ่งเร้าจากภายนอก
- ครูสามารถเห็นเด็กทำกิจกรรมได้อย่างทั่วถึงตลอดเวลา
- ที่เก็บของเล่นมีระเบียบ มีสถานที่เก็บเฉพาะ
- มีที่วางรองเท้า และจัดให้เป็นระเบียบ
- มีตู้เก็บของใช้ส่วนตัว
- มีถังขยะในบริเวณที่เกิดขยะ
- วัสดุ อุปกรณ์ เพียงพอกับจำนวนเด็ก
- มีมุมสงบ ให้เด็กไปพักจิตพักใจ เมื่ออารมณ์เสีย
- สถานที่กว้างขวางเพียงพอการทำกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้ (นั่ง/เคลื่อนไหว)
- ปลอดภัย
- นั่งได้เพียงพอไม่เบียดกัน (แอดทำให้ขาดความสนใจ)
- แยกพื้นที่สงบ และเสียงดัง
- มีบริเวณแหล่งน้ำ
- จัดชั้นวางของ โต๊ะ สื่อต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับที่เด็กหยิบใช้งานได้สะดวก
- สภาพแวดล้อมสอดคล้องต่อความต้องการของเด็กและครู

สภาพแวดล้อม **นี่โอฮิว** ตามแนวคิด **แมนนิส**

- สงบ เป็นธรรมชาติ
- มีพื้นที่เพียงพอต่อการเคลื่อนไหวกิจกรรมต่าง ๆ
- มีต้นไม้ ปีนป่าย
- เปิดโอกาสให้เด็กใช้มือ และเท้า
- บรรยากาศผ่อนคลาย ความรัก รอยยิ้ม คำเชยชม
- ผู้ใหญ่และเด็กมีความสัมพันธ์เชิงบวก
- สร้างความสัมพันธ์ ครูกับเด็ก และ เด็กกับเด็ก
- สีโทนเย็น
- ภาวะคลื่นสมองต่ำ

การทำให้คลื่นสมองเป็นคลื่นอัลฟา มีความถี่ 8 – 13 รอบต่อวินาที ซึ่งเป็นภาวะที่จิตใจจะสงบ เยือกเย็น เกิดความสมดุลทั้งร่างกายและจิตใจ และช่วยยังให้มีอารมณ์ดี ร่าเริง เบิกบาน มีความคิดสร้างสรรค์สูง มีภูมิคุ้มกันในร่างกายสูง มีจินตภาพ ความจำดี มีการผ่อนคลายสูง มีสมาธิสูง และมีพลังความคิดด้านบวกสูง

- สภาพแวดล้อมที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น

"ใช้กิจกรรมพัฒนา
ทุกด้าน ด้วยคลื่น
อัลฟา(ภาวะคลื่น
สมองต่ำ)"

สภาพแวดล้อมตามแนวคิด วอลดอร์ฟ

"0-7 ปีเด็กเรียนรู้จากการเลียนแบบ และฝังแน่นจนโต"

- อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ธรรมชาติ สวยงาม สงบ ร่วมเย็น
- แสง สี เสียง กลิ่น รอบตัว ล้วนส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก
- มีสภาพแวดล้อมที่ไม่กระตุ้นสติปัญญาเกินพอดี
- เอื้อให้เด็กได้เล่น ได้จินตนาการ ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว
- สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ทำจากธรรมชาติ
- สภาพแวดล้อมแบบอย่างที่ดี ส่งผลให้เด็กมีคุณลักษณะที่ดี
- สงบอ่อนโยน
- นำธรรมชาติมาใช้ทั้งภายนอกและภายในอาคาร
- นำงานศิลปะ ประติมากรรม กลิ่นหอมธรรมชาติ มาใช้

"เด็กกลมกลืนกับ
สิ่งแวดล้อม"

สภาพแวดล้อมตามแนวคิด วอลดอร์ฟ

"0-7 ปีเด็กเรียนรู้จากการเลียนแบบ และฝังแน่นจนโต"

- แสงสว่างเพียงพอ ไม่จ้าเกินไป
- ใช้แสงธรรมชาติในเวลากลางวัน เปิดไฟและตั้งคอมพิวเตอร์ในจุดที่จำเป็น
- เฟอร์นิเจอร์ไม้ธรรมชาติ
- ผนังสีอ่อน
- มีอ่างล้างมือขนาดใหญ่ ระดับต่ำ
- มีที่เก็บของส่วนตัวของเด็ก มีชั้นวางอุปกรณ์ ของเล่น
- มีที่เก็บของสำหรับครู
- โต๊ะเก้าอี้เคลื่อนที่ได้สะดวก

"เด็กกลมกลืนกับ
สิ่งแวดล้อม"

สภาพแวดล้อมตามแนวคิด มอนเตสซอรี

"การให้การศึกษาระยะ
แรก ไม่ใช่การนำความรู้ไปบอก
เด็ก แต่เป็นการปลูกฝังให้เด็ก
เติบโตไปตามความต้องการ
ตามธรรมชาติ"

"การจัดกิจกรรม
การสร้างประสบการณ์ให้เด็ก
มีเสรีภาพในการหาความรู้
ด้วยความสมัครใจ"

สภาพแวดล้อมตามแนวคิด มอนเตสซอรี

- การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
  - อุปกรณ์ เฟอร์นิเจอร์ เด็กสามารถหยิบจับมาใช้งานด้วยตนเองได้
  - นำของจริงมาให้เด็กใช้เรียนรู้
  - สัมผัสธรรมชาติ
  - โต๊ะสัตว์เลี้ยง
- การจัดสภาพแวดล้อมทางสุนทรียภาพ
  - สีสันไม่ร้อนแรง
  - มีระเบียบ
  - สิ่งของทุกสิ่งมีที่อยู่เฉพาะ
  - วัสดุทำความสะอาดง่าย
- การจัดสภาพแวดล้อมทางปัญญา
  - มีอิสระในการทดลองกับชุดอุปกรณ์
  - มีอุปกรณ์ชุดเดียว เพื่อให้เกิดการแบ่งปัน
  - การจัดกลุ่มทางตั้ง
  - เด็กมีอิสระในการเลือกสิ่งต่าง ๆ

เสรีภาพ
เลือกเอง

+

สมัครใจ

+

ความแตกต่าง
บุคคล

เรียนรู้

=

เล่น

การจัดภายใน ห้องเรียน

- เด็กเล็กเคลื่อนไหวรวดเร็ว ต้องการพื้นที่มาก
- ขนาดห้องไม่น้อยกว่า 6X8 เมตร
- พื้นที่ห้อง 2 ตร.ม./ 1 คน
- ไม่ควรมีชอกมুমที่หลบซ่อนได้
- มีพื้นที่ให้เด็กทำงานคนเดียว สามารถมีสมาธินานๆ

การจัดภายใน ห้องเรียน

- อยู่ในสายตาครู / ครูสามารถมองเห็นได้ทุกพื้นที่
- เป็นพื้นที่โล่ง ๆ
- มีห้องน้ำ ห้องส้วม อยู่ภายในห้องหรือติดกับห้องเรียน
- ขนาดสุขภัณฑ์เหมาะกับเด็กใช้งาน

การจัดภายใน ห้องเรียน

- เพดานสูง มากกว่า 2.8 เมตร
- มุมเรียนรู้ต่าง ๆ – พิจารณาทิศทางการเคลื่อนที่ลำดับกิจกรรม – ป้องกันการรบกวนกัน
- หน้าต่างเพียงพอ ให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก และแสงสว่างเพียงพอ เข้าถูกทิศทาง
- หน้าต่างระดับความสูงพอดีเด็กสามารถเห็นทัศนียภาพภายนอกได้
- ผนังห้องเป็นส่วนลัด ฝาเรียบทาสีอ่อน ๆ สว่าง

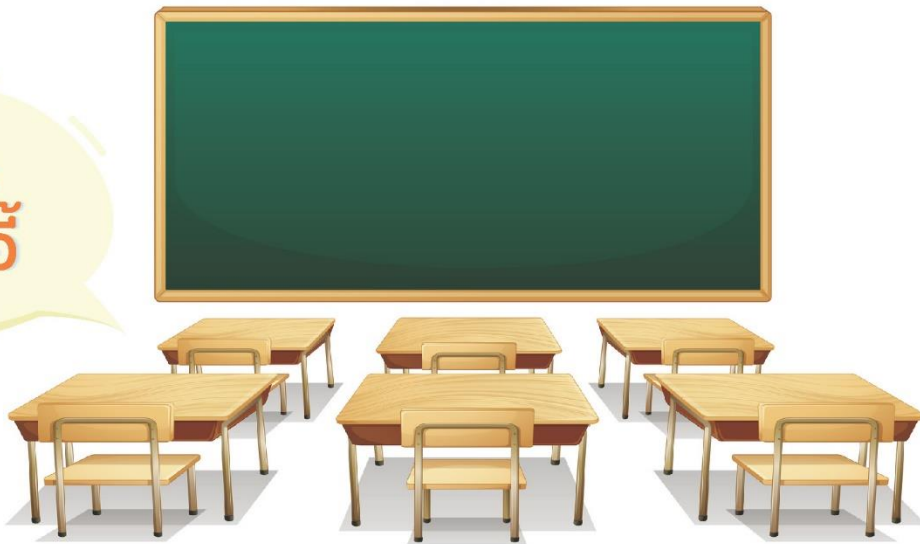

การจัดภายใน ห้องเรียน

- ใช้ชั้นวางหนังสือ หรือ อุปกรณ์ ในการกั้นพื้นที่เป็นส่วน ๆ
- มีนาฬิกาติดบนผนัง
- ติดผลงานเด็ก หรือ ติดอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ – ติดในระดับสายตา
- พื้นห้องเป็นไม้ หรือวัสดุอื่นที่สามารถนั่งหรือนอนเล่นได้
- พื้นต่างระดับใช้ให้เป็นประโยชน์ และป้องกันอันตราย
- พื้นเรียบ วัสดุทนกระแทก และรอยขีดข่วน ทำความสะอาดง่าย

การจัดภายใน ห้องเรียน

โต๊ะ
เก้าอี้

- โยกย้ายได้ น้ำหนักเบา เด็กสามารถยกเคลื่อนย้ายได้สะดวก
- ขนาดพอเหมาะกับเด็ก
- โต๊ะ : สูง 15-22"
- เก้าอี้ : สูง 14-20"

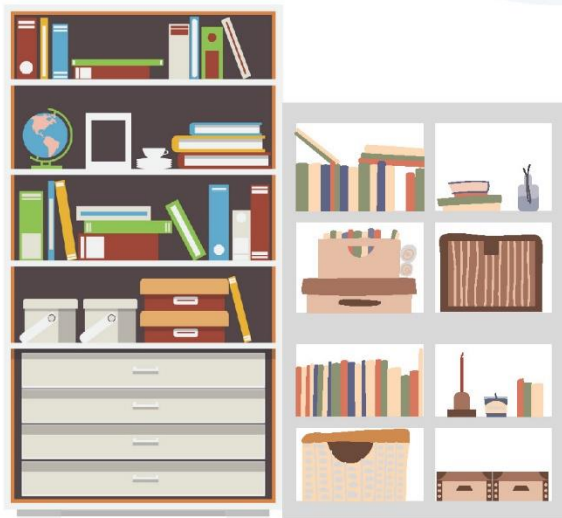

ระบบ
เสียง

- ใช้วัสดุดูดซับเสียง
- การป้องกันเสียงจากภายนอก

การจัดภายใน ห้องเรียน

ตู้เก็บ อุปกรณ์

- ตู้ติดผนัง
- ตู้ลอยตัว สามารถใช้กันแยกสัดส่วนพื้นที่
- การเก็บของแยกเป็นหมวดหมู่
- แยกส่วนครูใช้งาน และเด็กใช้งาน
- ตู้เก็บอุปกรณ์เด็กสามารถหยิบจับเองได้สะดวก

ตู้เก็บ ของ

- เพียงพอกับเด็กทุกคน – ให้เด็กรู้จักการเก็บของ
- เก็บของใช้ส่วนตัว – กระเป๋า เสื้อผ้า รองเท้า
- ตู้สูง 35" กว้าง 10-12" ลึก 10-15"
- ชั้นวางรองเท้า (1 ช่อง) สูง 10"
- เก็บของ สูง 7"

☀️ พื้นที่... ห้องนอน

- ไม่สว่างมากเกินไป
- มีพื้นที่เก็บอุปกรณ์การนอน ผ้าปูที่นอน ผูก หมอน
- แยกส่วนกับพื้นที่กิจกรรม
- ระบบไฟส่องสว่างแยกส่วนกับพื้นที่กิจกรรม
- ขนาดที่นอน
- เด็กอายุ 4-5 ปี : 27"x40"
- เด็กอายุ 4-6 ปี : 27"x52"
- เด็กอายุ 4-7 ปี : 27"x54"

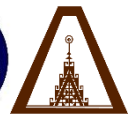

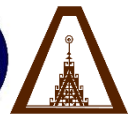

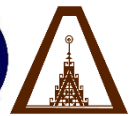

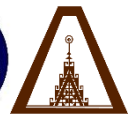

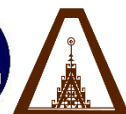
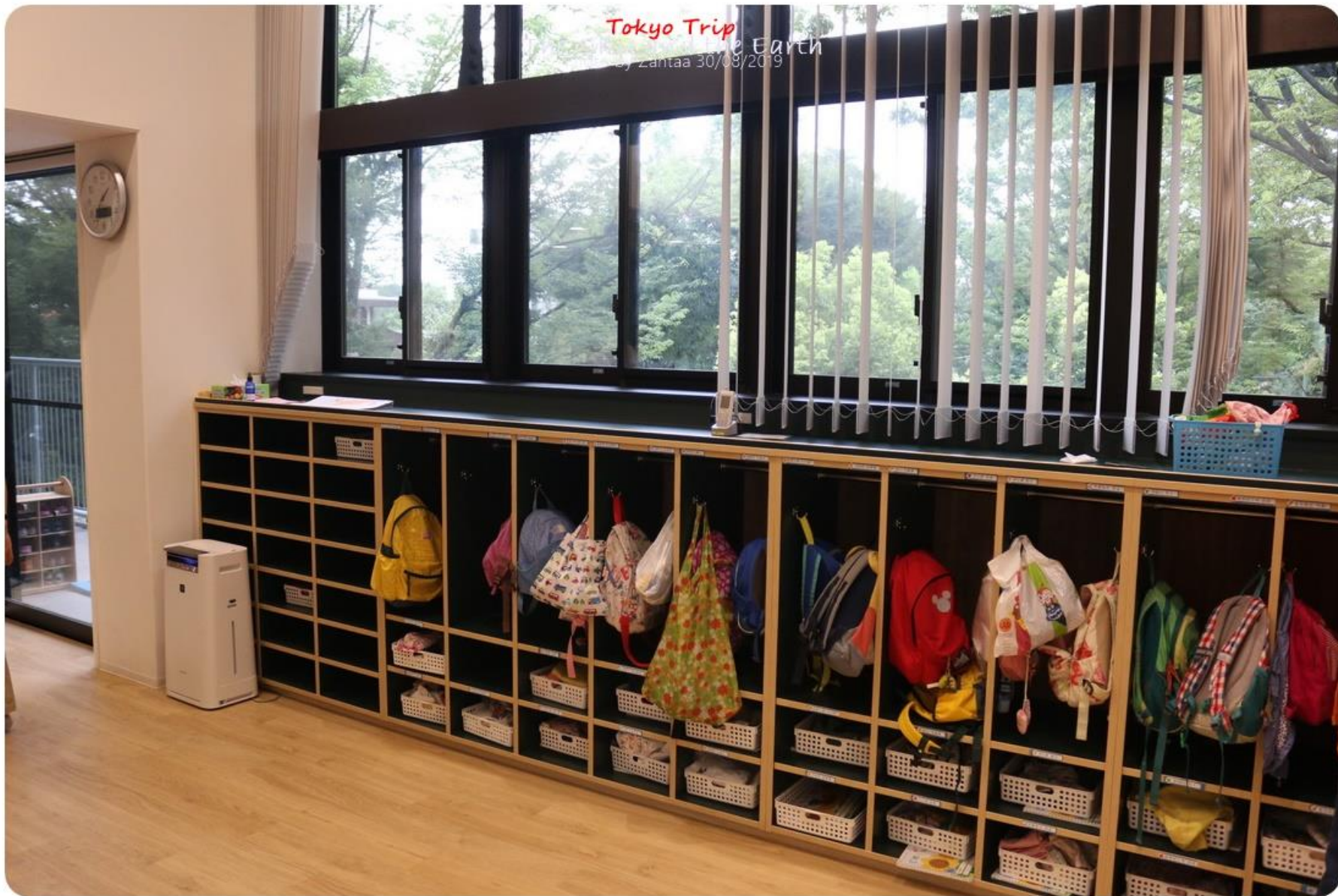

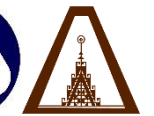

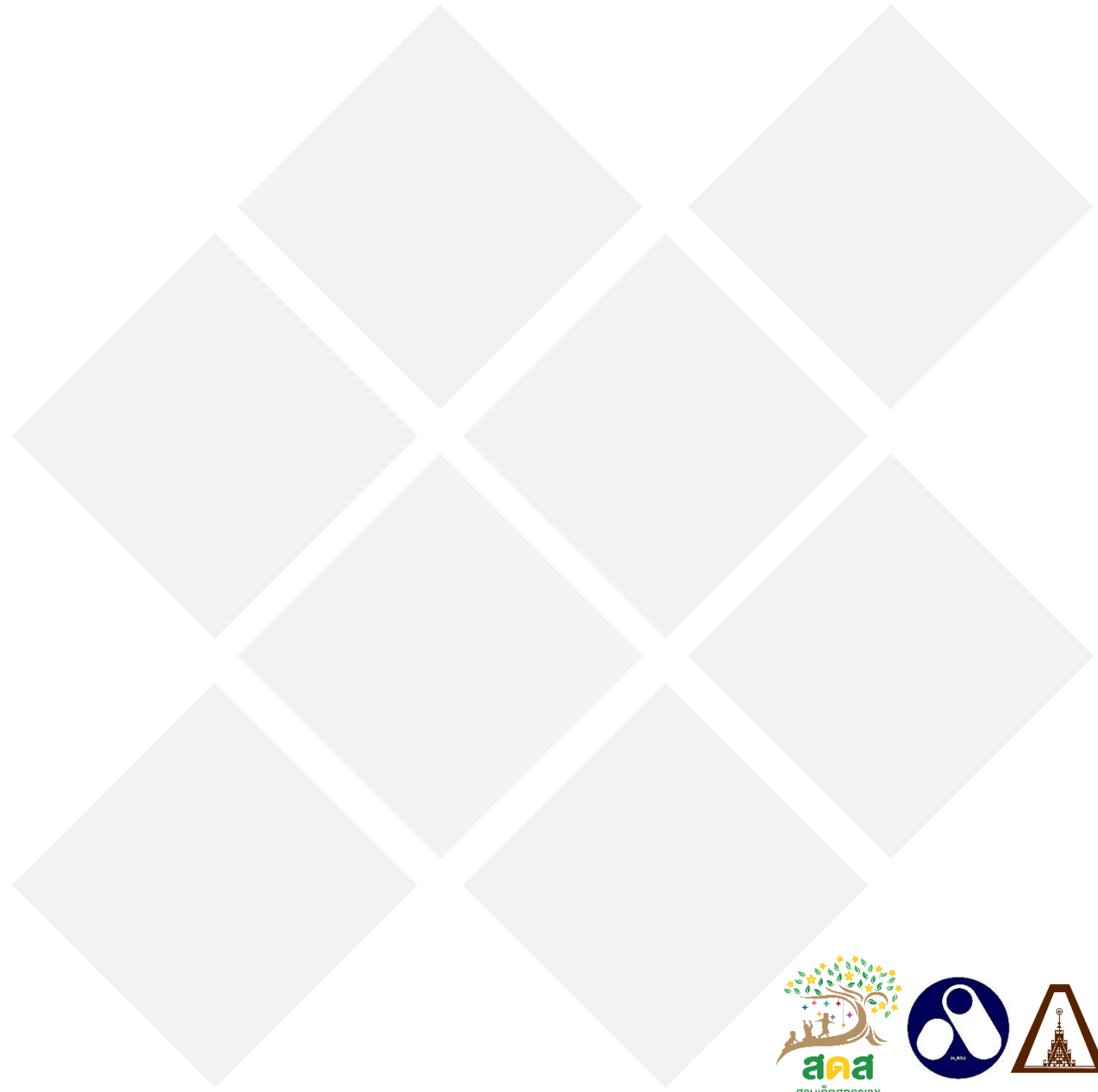

Tokyo Trip
Bunkyo-ku
Photo by Zantia 30/09/2019

Tokyo Trip
Bunkyo-ku
Photo by Zantia 30/03/2019

สภาพแวดล้อม มีส่วนกำหนดรูปแบบพฤติกรรม และบุคลิกภาพ

สภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศ สนับสนุนการเรียนรู้

กิจกรรม 5 ไร่

- 1 - ไร่จัก
- 2 - ไร่จอยท์
- 3 - ไร่ทำ
- 4 - ไร่เลี้ยง
- 5 - ไร่ฝัน

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สำรวจตน ปัญหา + ความต้องการ

2. กายภาพ/สภาพแวดล้อม

- 2.1. สภาพแวดล้อมภายในอาคาร
- 2.2. สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารและสนามเด็กเล่น

3. บุคลากร

- 3.1. ครู , ครูผู้ช่วย , พี่เลี้ยง
- 3.2. เด็ก (ผู้เรียนรู้)
- 3.3. ผู้ปกครอง

1. หลักสูตร

กิจกรรม 1 – รู้จัก สำรวจความต้องการ ปัญหา

รู้จักเรา

เราคือ 1.หลักสูตร

หัวใจหลักสูตร / การจัดการเรียนรู้ / สื่อ อุปกรณ์

เราคือ 2.ครู

ความเชี่ยวชาญ / ทักษะ / ความสามารถพิเศษ

เราคือ 3.สถานที่ (วิเคราะห์ปัญหา/ลักษณะสำคัญ)
ที่ตั้งอาคาร / อาคาร / สภาพแวดล้อม / บริบท

รู้จักเขา

เขาคือ 1 เด็ก

พฤติกรรม / จิตวิทยา / ความต้องการ / พัฒนาการ / สรีระ

เขาคือ 2 ผู้ปกครอง

ความต้องการ

เขาคือ 1 เด็ก
พฤติกรรม / จิตวิทยา / ความต้องการ / พัฒนาการ / สรีระ

- เด็กต่ำกว่า 3 ปี
- มีพฤติกรรมอย่างไร
  - มีความต้องการอะไร
  - มีพัฒนาการอย่างไร

กิจกรรม 1 – รู้จัก
สำรวจความต้องการ ปัญหา

การเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM)

อายุ พัฒนาการ	แรกเกิด-1 เดือน	1-2 เดือน	3-4 เดือน	5-6 เดือน	7-8 เดือน	9*	10-12 เดือน	13-14 เดือน	16-17 เดือน	18*	19-24 เดือน	25-29 เดือน	30*	31-36 เดือน	37-41 เดือน	42*	43-48 เดือน	49-54 เดือน	55-60 เดือน	
การเคลื่อนไหว Gross Motor	ท่านอนคว่ำ ยกศีรษะและพ้นไปข้างใดข้างหนึ่งได้	ท่านอนคว่ำ ยกศีรษะและยกฝ่ามือขึ้นได้ 45 องศา นาน 3 วินาที	ท่านอนคว่ำ ยกศีรษะและยกฝ่ามือขึ้น	ชันตัวขึ้นจากท่านอนคว่ำโดยยกศีรษะและขาทั้งสองข้างพร้อมกันได้	นั่งได้มั่นคง และยกตัวไว้มีมือหนึ่งได้อย่างอิสระ	ยืนอุ้งเท้า โดยไม่เกาะหรือเกาะเข่าหรือขาได้	ยืนนาน 2 วินาที	ยืนอยู่คนลำพังได้ในอายุอย่างน้อย 10 วินาที	เดินลากเข่าหรือสี่ขาได้	วิ่งได้	กระโดดข้ามเชือกบนที่เชือกต่ำได้	วิ่งได้	กระโดดข้ามเชือกบนที่เชือกต่ำได้	วิ่งได้	วิ่งได้	กระโดดข้ามเชือกบนที่เชือกต่ำได้	กระโดดข้ามเชือกบนที่เชือกต่ำได้	กระโดดข้ามเชือกบนที่เชือกต่ำได้	เดินขึ้นบันได	
การใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา Fine Motor	มองตามสิ่งของทางลำตัว	มองตามฝ่ามือข้างกลางลำตัว	มองตามสิ่งของที่เคลื่อนไหวได้ เป็นมุม 180 องศา	เอื้อมมือหยิบและถือของในท่านอนหงาย	จ้องมองหนังสือหรือรูปถ่ายนาน 2-3 วินาที	จับสิ่งของเพื่อหยิบของชิ้นเล็ก	ขีดเขียน (เป็นเส้น) บนกระดาษได้	ขีดเขียนได้เอง	พับกระดาษอย่างง่ายโดยใช้เครื่องมือด้วยตัวเอง	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น	นำวัตถุอย่างง่ายโดยใช้เครื่องมือด้วยตัวเอง	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น	คัดลอกไม่มี 4 ชั้น
ด้านการเข้าใจภาษา Receptive Language	สะดุ้งหรือเคลื่อนไหวร่างกายเมื่อได้ยินเสียงพูดระดับปกติ	มองหน้าผู้พูดอยู่ได้นาน 6 วินาที	หันตามเสียงได้	หันตามเสียงเรียก	เด็กหันตามเสียงเรียกชื่อ	ทำตามคำสั่งอย่างง่ายเมื่อใช้ท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ	ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดยไม่มีท่าทางประกอบ
การใช้ภาษา Expressive Language	ส่งเสียงอ้อแอ้	ทำเสียงในคำพูด (เสียง อู หรือ ออ หรือ อือ) อย่างชัดเจน	ทำเสียงสูงๆต่ำๆเพื่อแสดงความรู้สึก	เลียนแบบการหันหน้าไปมา	เลียนแบบการพูด	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ	พูดคำแรกๆ
การช่วยเหลือตัวเองและสังคม Personal and Social	มองสิ่งของนาน 1-2 วินาที	ยิ้มตอบ หรือส่งเสียงตอบโต้เมื่อผู้ใหญ่ยิ้มหรือพูดด้วย	ยิ้มทักทายที่คุ้นเคย	สนใจสิ่งที่บุคคลและของรอบตัว	เด็กเล่นจับมือได้	ใช้มือหยิบอาหารกินเองได้	เล่นสิ่งของตามบารมีของตัวเอง	เลียนแบบท่าทางการทำงานบ้าน	เล่นการใช้อุปกรณ์ตามหน้าที่ได้มากขึ้นด้วยความช่วยเหลือ 2 สิ่งขึ้นไป	ใช้มือหยิบอาหารกินเองได้	ล้างและเช็ดมือได้เอง	ใส่กางเกงได้เอง	ใส่กางเกงได้เอง	ใส่กางเกงได้เอง	ใส่กางเกงได้เอง	ใส่กางเกงได้เอง	ใส่กางเกงได้เอง	ใส่กางเกงได้เอง	ใส่กางเกงได้เอง	ใส่กางเกงได้เอง

* ช่วงอายุ 9,18,30 และ 42 เดือน เป็นช่วงสำคัญที่เด็กควรได้รับการคัดกรองพัฒนาการ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

พัฒนาการที่ช้าของเด็ก
เริ่มต้นจาก...
สิ่งเล็กๆที่ได้เรียนรู้

ควมมีผลคดีกรม DSPM และแบบคัดค้น คุณลูก
เพื่อส่งเสริมพัฒนาการลูกได้ฟรีที่
www.khunlook.com
สิ่งเล็กๆที่สร้างลูก

เราคือ 1 เด็ก
พฤติกรรม / จิตวิทยา / ความต้องการ / พัฒนาการ / สุราระ

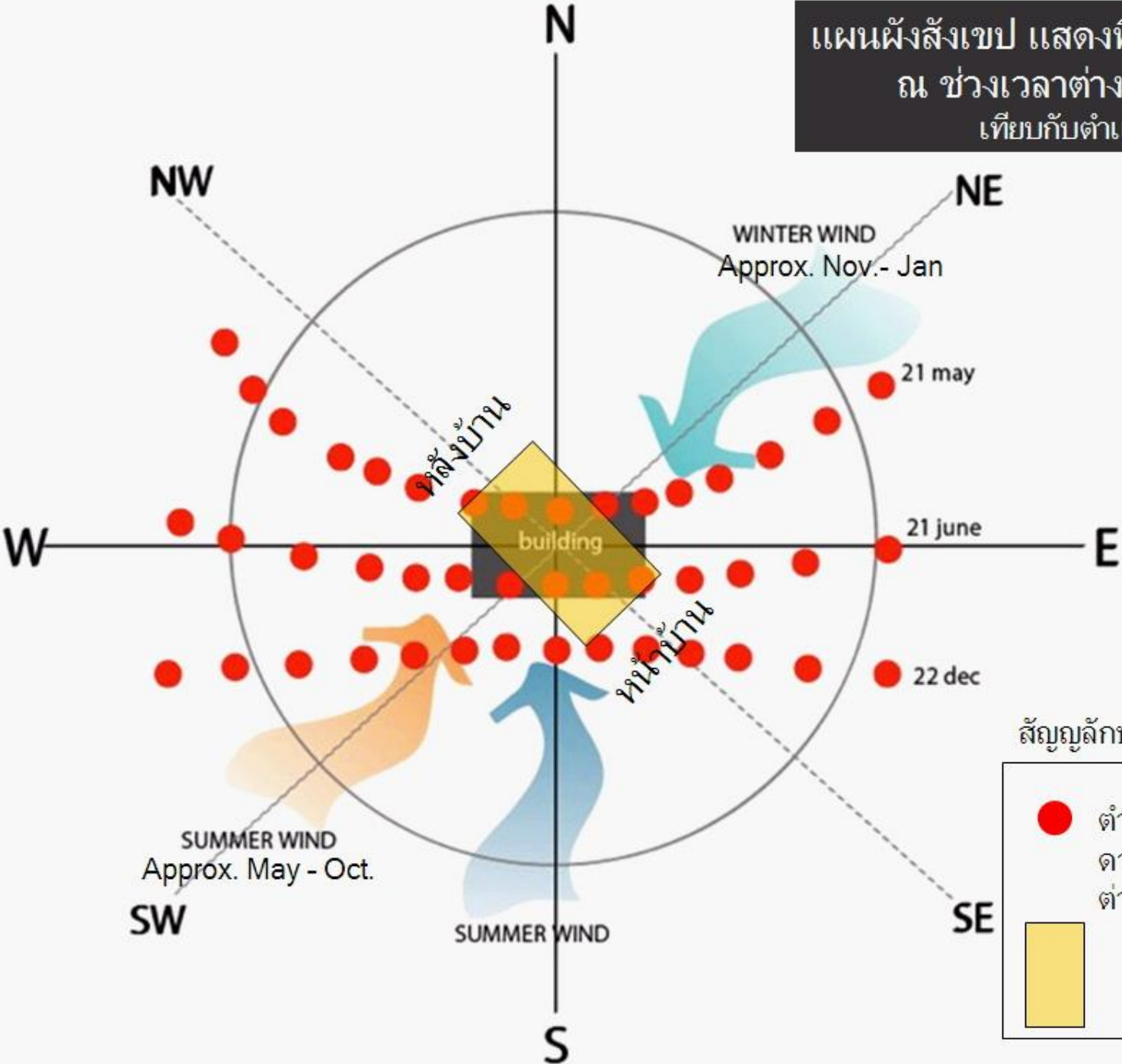

เราคือ 3.สถานที่ (วิเคราะห์ปัญหา/ลักษณะสำคัญ)
ที่ตั้งอาคาร / อาคาร / สภาพแวดล้อม / บริบท

กิจกรรม 1 - รู้จัก
สำรวจความต้องการ ปัญหา

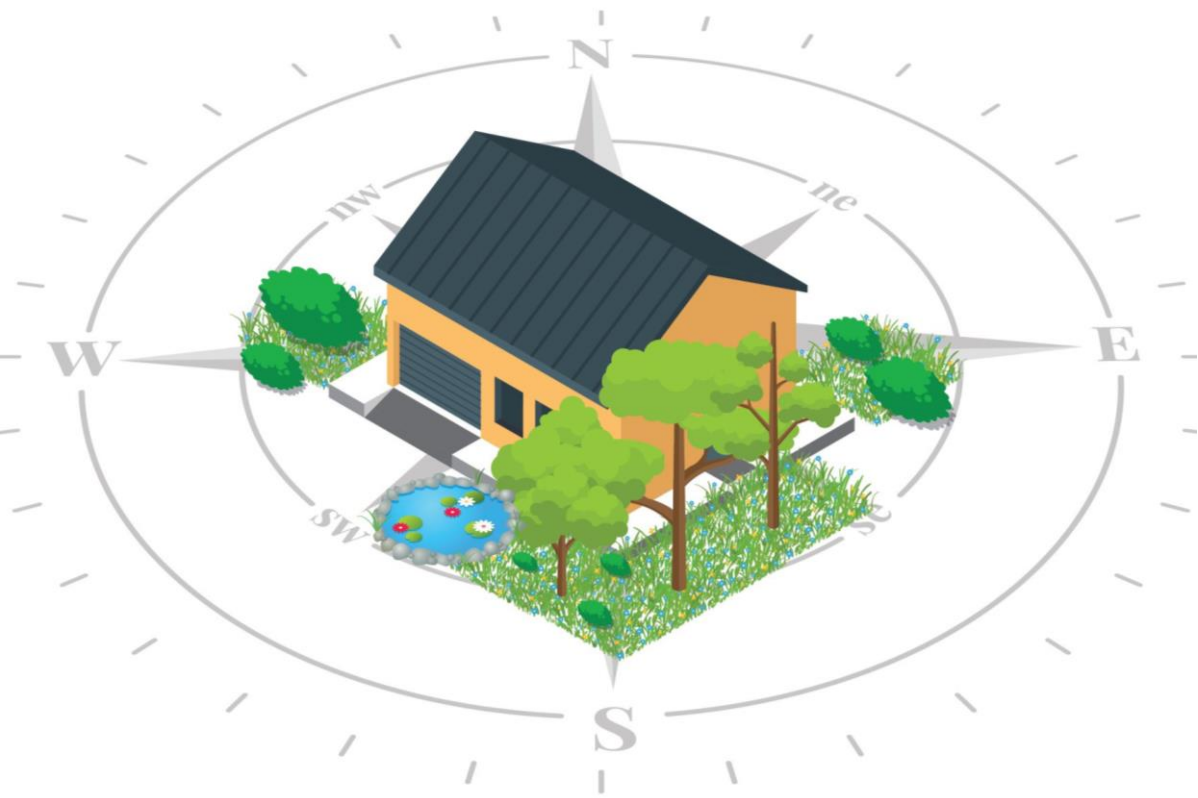

แผนผังสังเขป แสดงทิศทางลม แสงแดด
 ณ ช่วงเวลาต่างๆของแต่ละปี
 เทียบกับตำแหน่งบ้าน

สัญลักษณ์

- ตำแหน่งเส้นทางโคจร
 ดวงอาทิตย์ ณ ช่วงเวลา
 ต่างๆของปี
-

ทิศที่เหมาะสมกับการจัดสวน

ปลูกต้นไม้ใหญ่ บังแดดให้ถูกทิศ

ทิศทางบ้าน กับทิศทางลม

ฤดูหนาว (ธันวาคม-กุมภาพันธ์)
ลมจะพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ลมหนาว

หนาว 4 เดือน

ร้อน+ฝน 8 เดือน

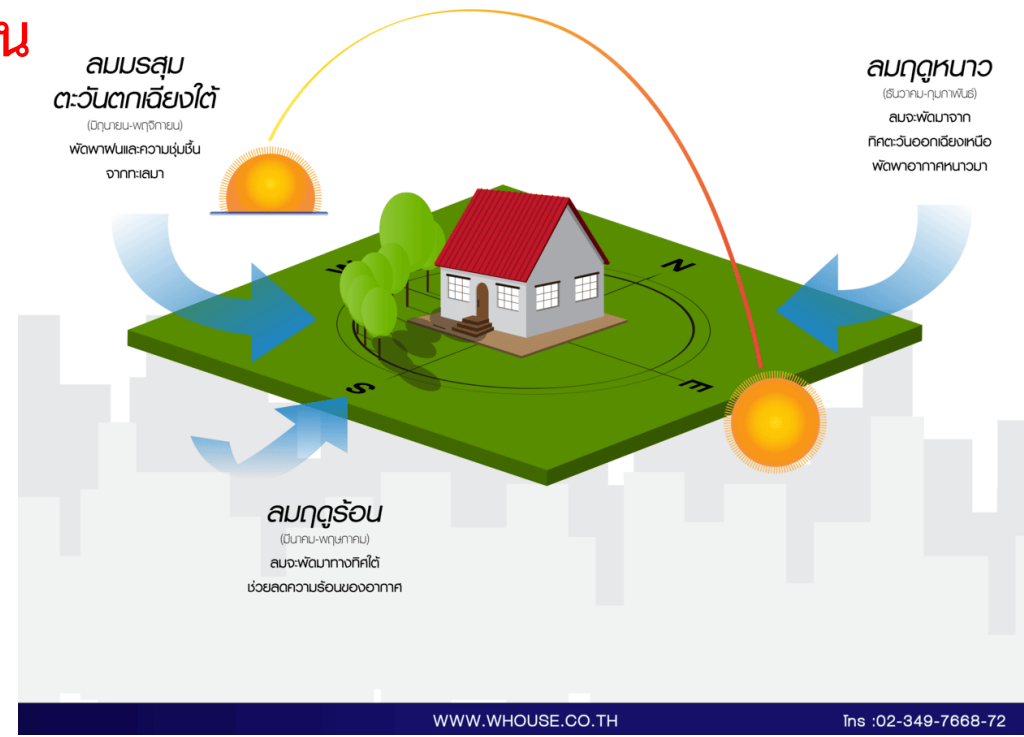
ฤดูฝน (มิถุนายน-พฤศจิกายน)
ทิศทางลมจะเปลี่ยนมาพัดทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ คือ ลมมรสุม

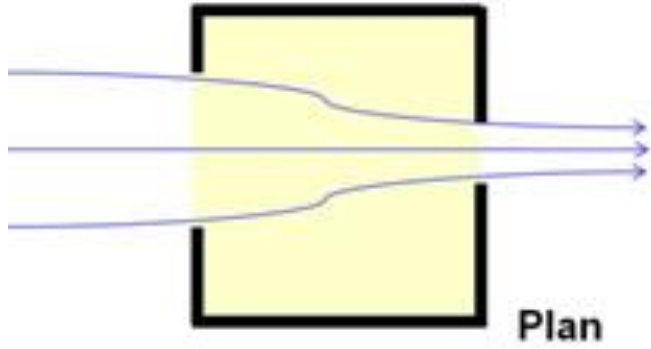

ฤดูร้อน (มีนาคม-พฤษภาคม)
ลมจะพัดมาทางทิศใต้ ช่วยลดความร้อนของอากาศ

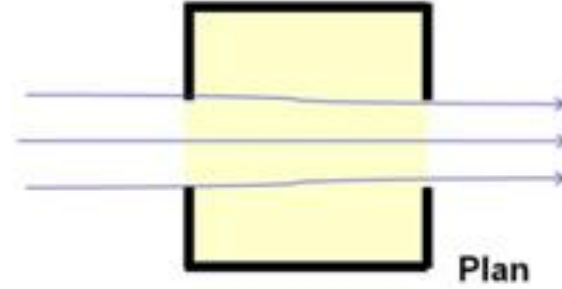
ทิศทาง ลม

บ้านไม่ร้อนอยู่สบาย

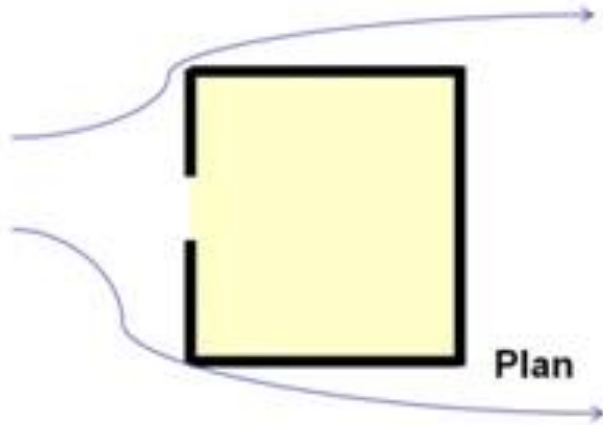

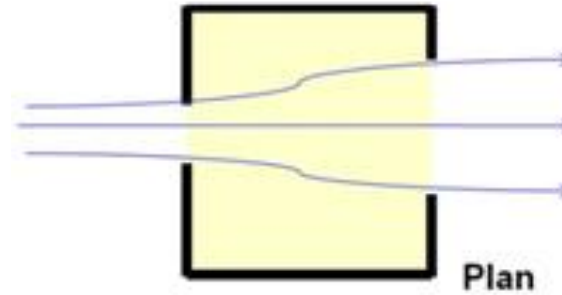
❌
ช่องลมเข้า > ช่องลมออก
ความเร็วลมลดลง

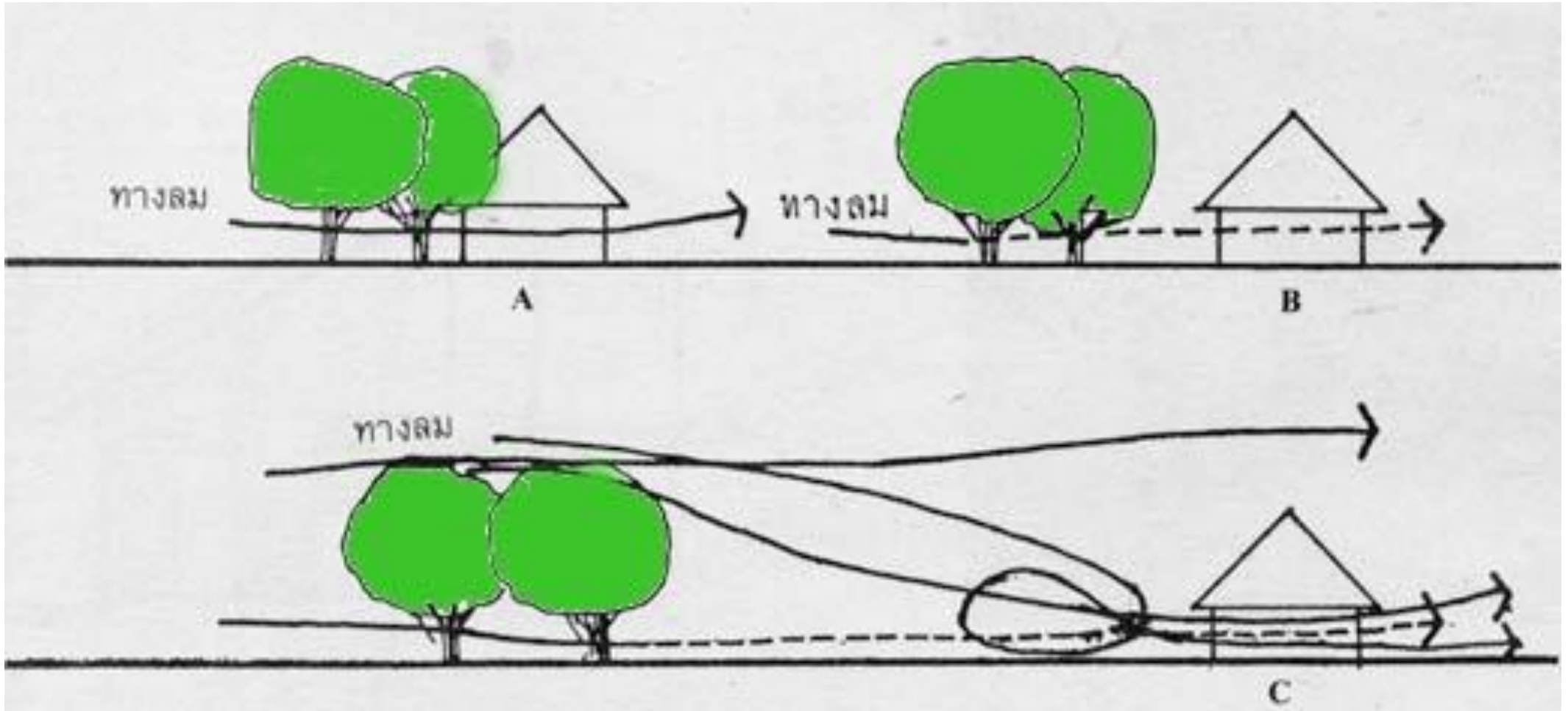
✅
ช่องลมเข้า = ช่องลมออก
ระบายอากาศได้ดี

❌
ไม่มีช่องลมออก
ลมไม่เข้า

✅
ช่องลมเข้า < ช่องลมออก
ความเร็วลมสูงขึ้น

TEEN

DRAWINGHOWTODRAW.COM

เขาคือ 1 เด็ก

พฤติกรรม / จิตวิทยา / ความต้องการ / พัฒนาการ / สรีระ

PRE-TEEN

5 YEARS

3 YEARS

1-2 YEARS

รู้จักเรา
สำรวจ
รู้จักเขา

กิจกรรม 1 - รู้จัก
สำรวจความต้องการ ปัญหา

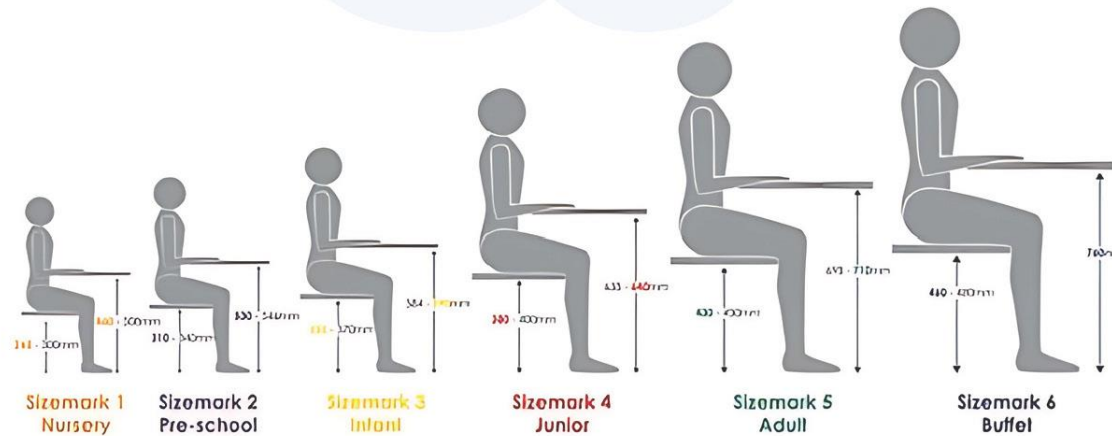
เด็กต่ำกว่า 3 ปี

-มีขนาดความสูงเท่าไร

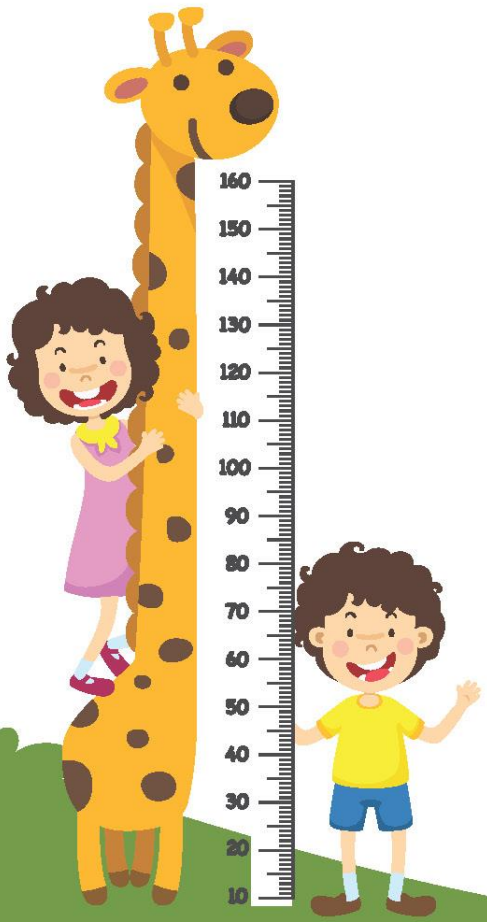
< 1 ปี	46-79	
1 ปี	71.5-80	68.8-79
2 ปี	82.5-91.5	80-90
3 ปี	89.4-101	88-99.2

ขนาด สัดส่วนเด็ก

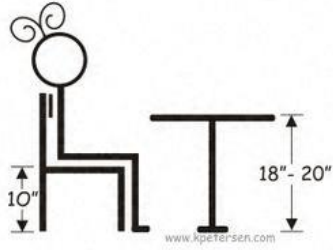

< 1 ปี 46-79
 1 ปี 71.5-80   68.8-79
 2 ปี 82.5-91.5   80-90
 3 ปี 89.4-101   88-99.2

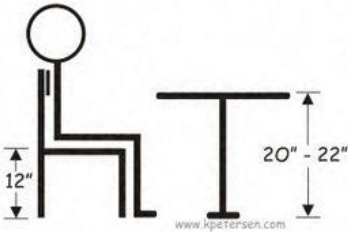

Juvenile Chair Seat And Table Heights

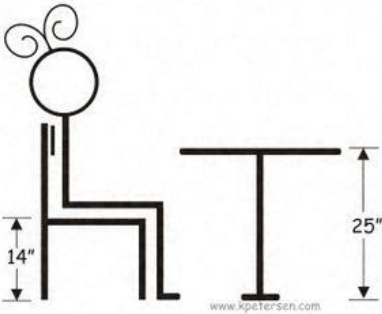
Pre - K (Ages 2 - 4)
Seat Height: 10"
Table Height 18" - 20"

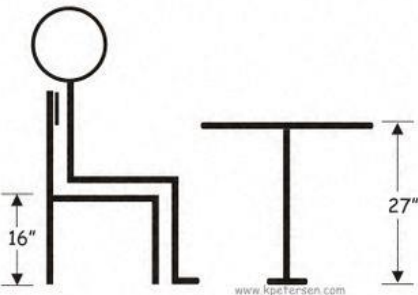
Kindergarten (Ages 4 - 7)
Seat Height: 12"
Table Height 20" - 22"

K - 3 (Ages 7 - 9)
Seat Height: 14"
Table Height 25"

Grade 4 - 8 (Ages 9 - 12)
Seat Height: 16"
Table Height 27"

เด็ก ๆ ที่มีช่วงอายุ 2 ถึง 4 ขวบ

ความสูงของโต๊ะควรสูงจากระดับพื้น 45 ถึง 50 เซนติเมตร

ความสูงของเก้าอี้ควรสูงจากระดับพื้น 25 เซนติเมตร

Tokyo Trip
Bunkyo-ku
Photo by Zantaa 30/08/2019

รู้เพลิน

Play + Learn = Plearn

เติบโต

เสริมพัฒนาการ ร่างกาย , อารมณ์จิตใจ , สังคม , สติปัญญา

มีชีวิต

บ้าน , อบอุ่น , สงบ , ผ่อนคลาย ,ปลอดภัย , เป็นระเบียบ

สัมผัส

ส่งเสริมประสบการณ์ เรียนรู้ผ่านการสัมผัส (ตา,หู,จมูก,ลิ้น,มือ(ผิว))

ธรรมชาติ

ห้องเรียนประสิทธิภาพสูง , กระตุ้นการเรียนรู้รอบด้าน

กิจกรรม 2 - รู้เจทย์

กำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การปรับปรุง/พัฒนา

บ้าน Safe Zone ชีวิตประจำวัน เข้าถึงธรรมชาติ

เป้าหมายกำหนดทิศทาง ทิศทางกำหนดวิธีการ วิธีการกำหนดกลไก

พื้นที่กิจกรรมเด็ก-ผู้ปกครอง-ครู
พื้นที่ต้อนรับ - รับส่ง

พื้นที่เรียนรู้/พื้นที่กิจกรรม/เล่น
พื้นที่นอน
พื้นที่ห้องน้ำ อาบน้ำ แต่งตัว
พื้นที่เก็บอุปกรณ์
พื้นที่ครู
ห้องพยาบาล

Zone
แบ่งตามกลุ่มผู้ใช้
แบ่งตามลักษณะกิจกรรม
เช่น ใช้เสียง ไม่ใช้เสียง
พื้นที่เปียก พื้นที่แห้ง

กิจกรรม 3 - รู้ทำ
ปรับปรุงพัฒนาจากรู้ต้น และรู้เจตย์

สนามเด็กเล่นปล่อยพลัง
สนามเด็กเล่นปล่อยจินตนาการ
ลานกิจกรรม
สวนผัก
สัตว์เลี้ยง

การแบ่งพื้นที่ ภายในห้อง

- 1 แบบเป็นพื้นที่เฉพาะ – มีพื้นที่เฉพาะแต่ละกิจกรรม
เปลื้องพื้นที่ เด็กได้เปลี่ยนสภาพแวดล้อม
  - การกำหนดกลุ่มพื้นที่ (Zoning)
- 2 แบบเป็นพื้นที่อเนกประสงค์
  - ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ พื้นที่ ตามกิจกรรม – อยู่ในสภาพแวดล้อมแบบเดิม

การแบ่งพื้นที่ ภายในห้อง

การกำหนดพื้นที่ภายในห้อง เน้นเด็ก
เป็นศูนย์กลาง

- สอดคล้องความต้องการของเด็ก
- เลือกทำกิจกรรมเองได้
- ตั้งใจทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ หรือการเรียนรู้

การทำกิจกรรม

- กิจกรรมเดี่ยว – กิจกรรมอิสระ/
กิจกรรมครูพาทำ
- กิจกรรมกลุ่ม – กิจกรรมครูพาทำ

ความปลอดภัย ปลอดภัยจากอะไร

หน้าที่สถานศึกษา
ส่งเสริม และ ปกป้อง

1. ปลอดภัยจาก**เขา คือ เด็ก**
2. ปลอดภัยจาก**สิ่งแวดล้อม**
3. ปลอดภัยจาก**สิ่งมีชีวิต**

กิจกรรม 4 – รู้เสี่ยง (อันตราย)
สำรวจอันตรายที่เกิดขึ้นใน ศพด.

ความปลอดภัย ..เหตุภายใน

สิ่งของ
(เฟอร์นิเจอร์/ของ
เล่น/เครื่องเล่น)

คน
(ครู/เพื่อน)

สภาพแวดล้อม
(อุณหภูมิ/เสียง/
แสง/วัสดุ)

ความปลอดภัย
..เหตุภายนอก

สภาพภูมิ
อากาศ

การก่อ
การร้าย

ตกได้ จับได้ แต่ไม่อันตราย เป็นการเรียนรู้

เรียนรู้จากการจับ

ไม่ห้ามให้ทำ แต่ให้เรียนรู้ว่าทำอะไรถึงปลอดภัย

เหลี่ยม มุม

กระแทก

สิ้น

ล้ม

หนีบ

หล่น

ทับ

ดูด

ลดเหลี่ยม ลบมุม

Tokyo Trip
Bunkyo-ku
Photo by Zantia 30/08/2019

ลดเหลี่ยม ลบมุม

5 ส .

สภาพแวดล้อมภายใน

สม

เสียง

แสง

สภาวะน่าสบาย

01 - วัสดุ

ใช้วัสดุธรรมชาติ

- เป็นมิตรกับคนและสิ่งแวดล้อม
- บรรยากาศอบอุ่น
- เรียนรู้ผ่านการสัมผัส หญ้า ดิน หวาย หิน ไม้

ผิว

- ไม่แข็ง
- ลดความรุนแรงจากอุบัติเหตุ
- ไม่ลื่น (ดูกิจกรรมที่เกิดขึ้น)

02-พื้นที่

ห้องเก็บของ

- มีห้องเก็บของขนาดใหญ่
- เพื่อเก็บสื่อและอุปกรณ์
- สำหรับการหมุนเวียนใช้งาน

พื้นที่ใช้สอย

- มีขนาดพอเหมาะ ,
- เล็กไป อึดอัด
- ใหญ่ไป โดดเดี่ยว
- ครุมองเห็นทุกพื้นที่

02-พื้นที่

ความสูงห้อง

- การแบ่งส่วนพื้นที่ร่วมหรือเฉพาะ
- กิจกรรมที่ทำ
- เตี้ยไป จะรู้สึกครูด้าใหญ่ นากแล้ว
- พื้นที่เฉพาะเด็ก ไม่สูงมากรู้สึกปลอดภัย

พื้นที่ติดสื่อ/ผลงาน

- มีพื้นที่สำหรับการติดผลงาน/ประกาศ/สื่อ ต่าง ๆ เกิดความเป็นระเบียบ และรู้จักหน้าที่

03-เครื่องเรือน

ลอยตัว

- เคลื่อนย้าย ปรับรูปแบบการวางได้
- อาจไม่ลงตัวกับพื้นที่

ติดตาย

- เคลื่อนย้ายไม่ได้
- ลงตัวเรียบร้อยกว่า

04 - ประตู

บานเปิด/บานสวิง/บานเลื่อน

- ป้องกันการเด็กเปิด
- มีช่องที่สามารถเห็นอีกด้าน
- มีที่ล๊อคสูง
- บานสวิง ป้องกันประตูกระแทก
- บานเลื่อน ป้องกันประตูหนีบ

05-หน้าต่าง

หน้าต่างบานเลื่อน

- รับแสงจากภายนอก
- รับลมจากภายนอก
- กรองแสง ไม่ให้แสงมากเกินไป
- สร้างมุมมองสู่ภายนอก เด็กเปิดโลกทัศน์
- ป้องกันแมลงได้
- มีผ้าม่าน กรองแสง บังสายตา

06-ภายใน

ผนัง

- ลดเหลี่ยม ลบมุม
- ป้องกันการกระแทก
- ทำความสะอาดง่าย
- เห็นภายนอก

07-ภายนอก

ธรรมชาติ / สวน / ต้นไม้

- มีต้นไม้ใหญ่สร้างความร่มรื่น ลดความร้อนแสง กรองฝุ่น
- ผิวสัมผัส สร้างประสบการณ์สัมผัสให้เด็กเรียนรู้

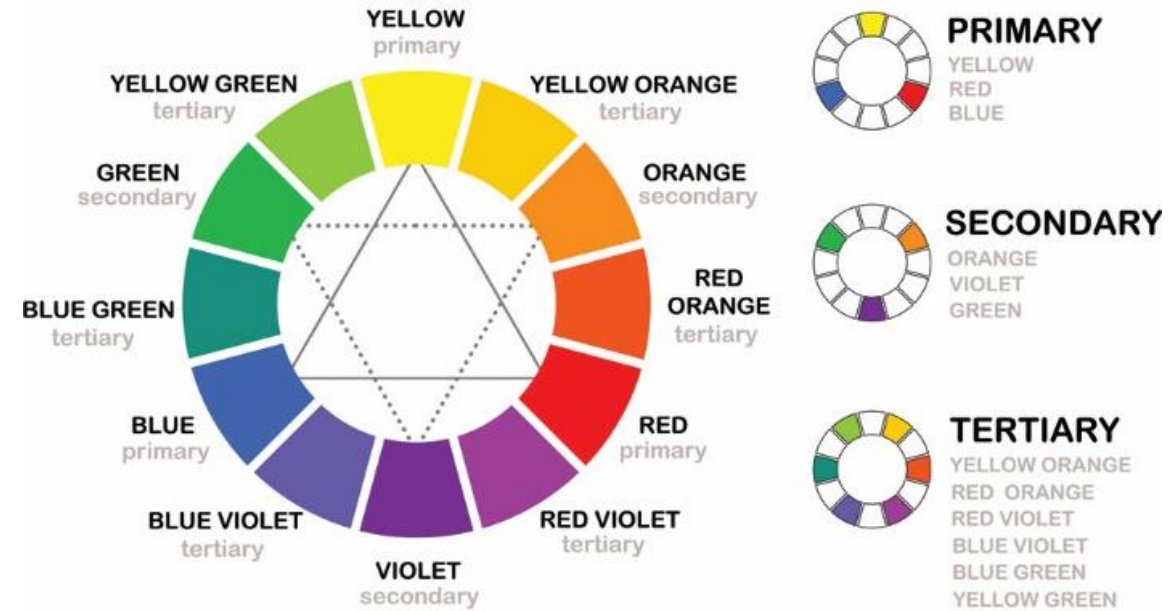
- อุณหภูมิที่เหมาะสม ไม่หนาวหรือร้อนเกินไป
- การรับลมธรรมชาติ ระวังสิ่งที่ตามกับลม คือ ฝุ่น - ลดฝุ่นภายนอก
- อากาศถ่ายเท สะดวก
- ป้องกันฝุ่น [PM2.5]

Hues

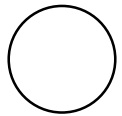
Tints (+ white) สีพาสเทล

Tones (+ grey)

Shades (+ black)

จิตวิทยาสี

สีขาว - บริสุทธิ์ สะอาด ความเรียบร้อย - สะท้อนแสงมาก

สีเทา - เงียบสงัด ขรึม สุขภาพ

สีฟ้า - ทำให้ใจสงบ ร่มเย็น ผ่อนคลาย มีสมาธิ

สีเหลือง - สว่างสดใส ร่าเริง

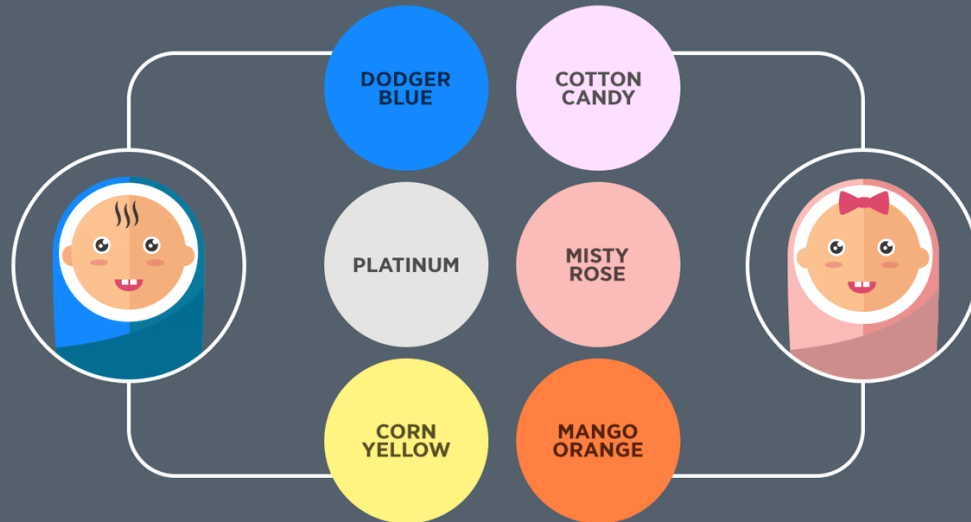
สีเขียว - ความเป็นธรรมชาติ พักผ่อน สงบ

สีโทนร้อน - กระตุ้น

สีโทนเย็น - สงบ

INFANTS

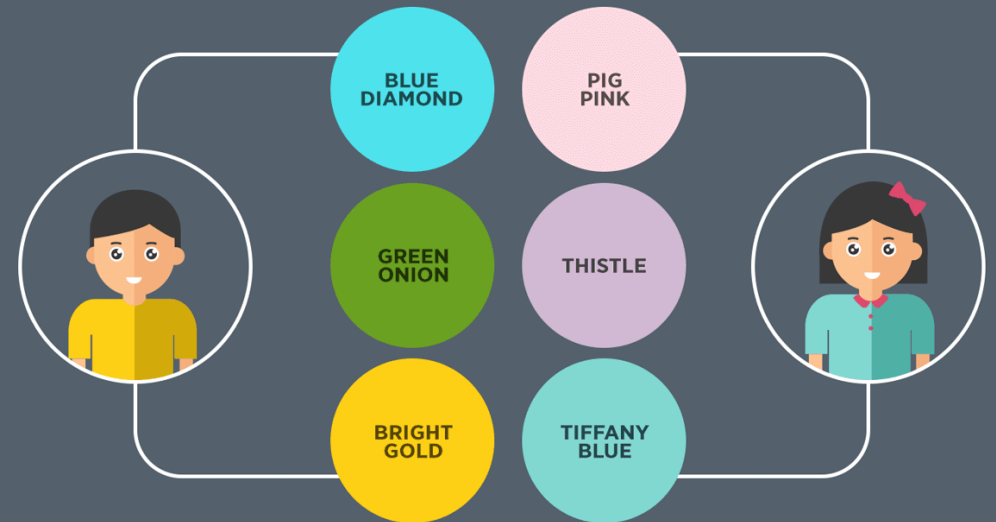
1 Year or less

- #1589FF
- #E5E4E2
- #FFF380
- #FCDFFF
- #FBBBB9
- #FF8040

KIDS

2 - 10 Years

- #4EE2EC
- #6AA121
- #FDD017
- #FDD7E4
- #D2B9D3
- #81D8D0

สีส้ม และสีแดง

สีส้ม และสีแดง ใช้ควบคู่กับสีแนวเอิร์ธโทน ช่วยกระตุ้น พัฒนาการของเด็กในด้านความคิด สร้างสรรค์ได้ดี

สีน้ำตาล

สีน้ำตาล และสีเทาอ่อน เป็นสีที่ค่อนข้างได้รับความนิยมสูงเสริมความรู้สึกเป็นมิตร สบายใจ ทำให้รู้สึกปลอดภัย และสนุกสนาน

สีขาว

ทำให้รู้สึกสงบ โทนมสีมีความนุ่มนวลและอบอุ่น ไม่จ้าบาดตาหรือไม่สะท้อนแสง

สีฟ้าอ่อน

เป็นตัวเลือกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เพราะทำให้รู้สึกสงบ สดใส ปลอดภัย

โทนมสี สำหรับ ห้องเรียน

การเลือกสีมีพื้นฐานจากการพิจารณาคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะ ซึ่งพบว่า สีที่เหมาะสมกับห้องเรียนแต่ละระดับชั้นจะเริ่มตั้งแต่โทนมสีอบอุ่น ไล่ไป โทนมสีสว่าง และไปยังโทนมเย็น สุดท้ายค่อยๆไล่ไป โทนมืด

สีชมพู

สีชมพูโทนมสีอ่อนเพราะจะทำให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น และรู้สึกได้รับความอบอุ่นและปกป้อง

สีเขียวอ่อน

สีเขียวอ่อน นอกจากจะมองสบายตา ยังทำให้เด็กรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย นอนหลับง่าย

Sound

เสียง

Noise

เสียงรบกวน หรือเสียงที่ไม่ต้องการ

องค์รอนามัยโลกได้กำหนดไว้ว่าเสียงที่ดังเกิน 85 dB
อันตรายทั้งต่อสภาพร่างกายและสภาพจิตใจ

การรับรู้การเปลี่ยนแปลงความดัง

± 3 และ ± 5 dB = รับรู้

± 10 dB = $\times 2$ หรือ $\div 2$

± 20 dB = $\times 4$ หรือ $\div 4$

เสียงภายใน

เสียงคุย เสียงแอร์ เสียงเดิน

เสียงภายนอก

เสียงรถ เสียงสัตว์ เสียงคน

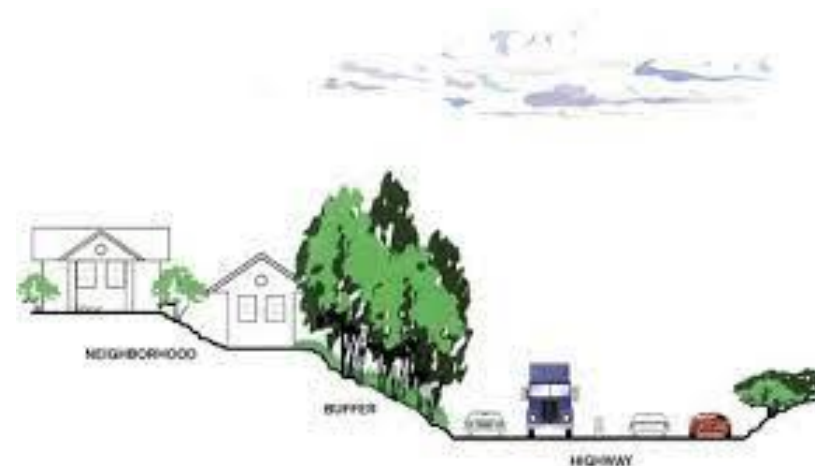
เสียงก้อง/สะท้อน

หน้าต่าง/ประตู

ช่อง/รูต่าง ๆ

โครงสร้างพื้น

การป้องกัน

แสง

แสงธรรมชาติ

แสงเข้ามีประโยชน์ต่อสุขภาพ บ่งบอกเวลา มาพร้อมความร้อน, ควบคุมไม่ได้

แนวทาง

- ม่านกรอง/บังแดด
- แผงบังแดด
- ต้นไม้
- ฉนวนสีอ่อน
- หลีกเลี้ยงหน้าต่างทิศตะวันตก

แสงประดิษฐ์

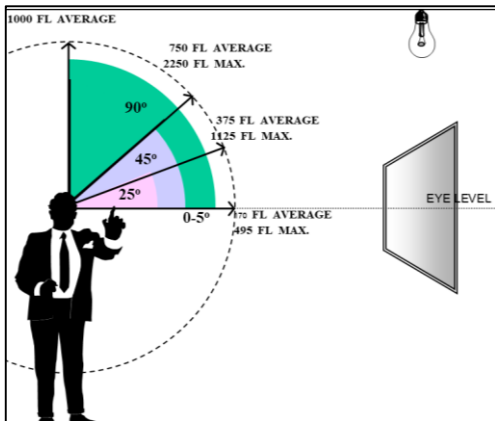
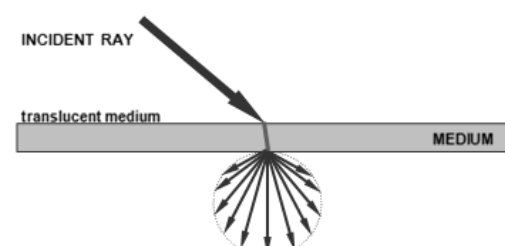
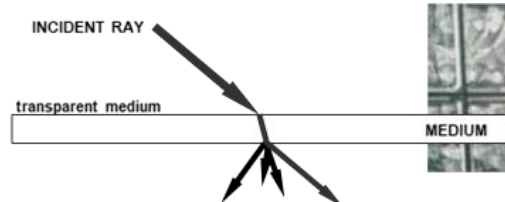
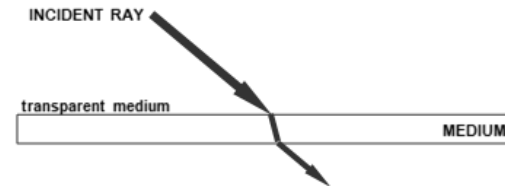
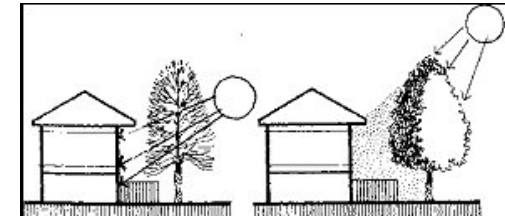
ควบคุมได้ สร้าง/ปรับบรรยากาศได้ สิ้นเปลือง

แนวทาง

- แยกชุดสวิตช์
- ใช้แสง Indirect Light
- ใช้ Dimmer ปรับความเข้มแสงตามกิจกรรม
- หลอด LED

การส่องสว่าง

สว่างเพียงพอกับกิจกรรม ไม่จ้า สม่ำเสมอ ทิศทางเหมาะสม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในฝัน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านกายภาพ)

ปรับปรุงพัฒนาอะไรบ้าง

Workshop (เดี่ยว หรือ กลุ่ม)

เริ่มจากสำรวจตนเอง – อาคารแบบไหน ทิศการวางอาคาร ปัญหา

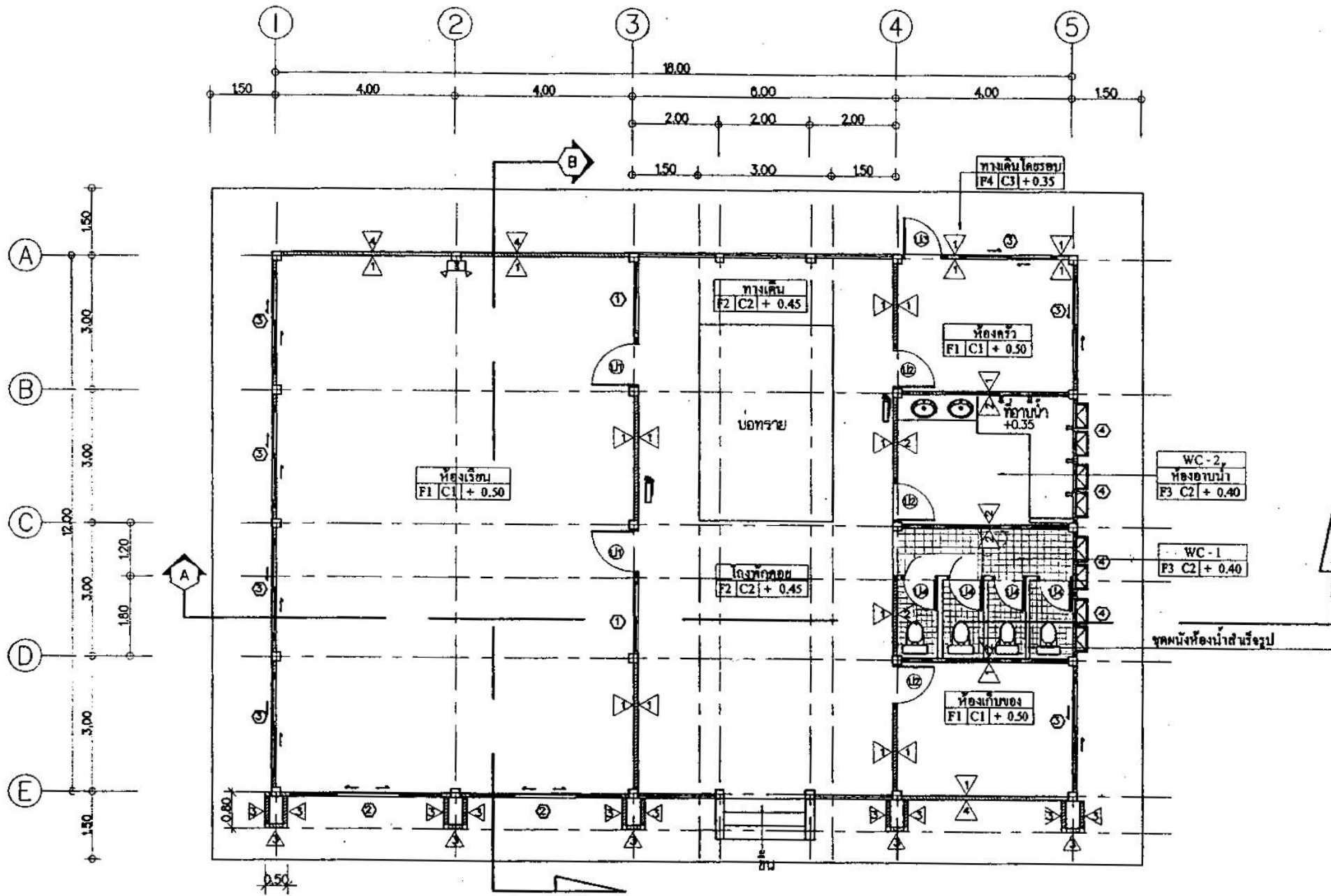
– กระดาศบรู๊ฟ ปากกาหัวโต เขียนความต้องการ กิจกรรมภายใน

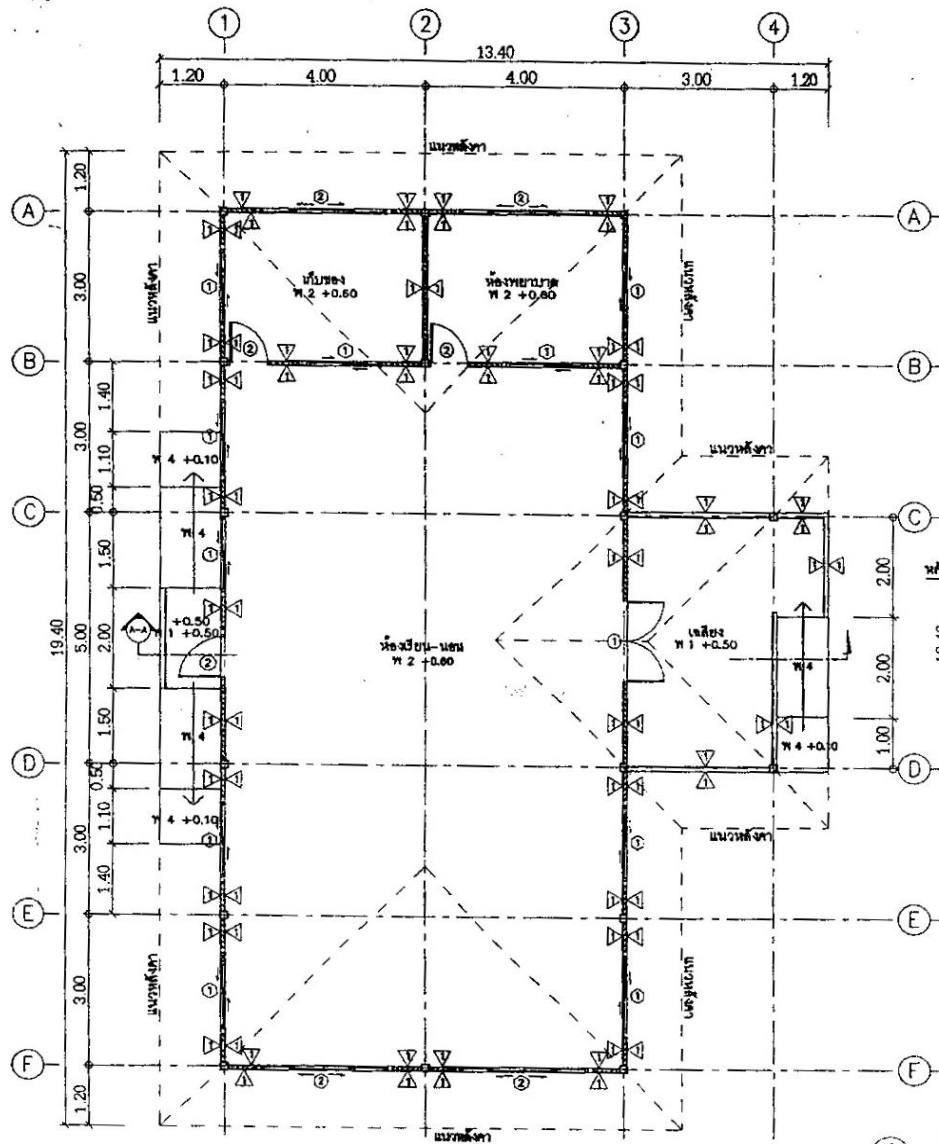
เขียนปัญหาที่เกิดขึ้นกับภายใน ภายนอกอาคาร

การสร้างเรื่องราวกับกิจกรรม เช่น สนามเด็กเล่น – เรือ

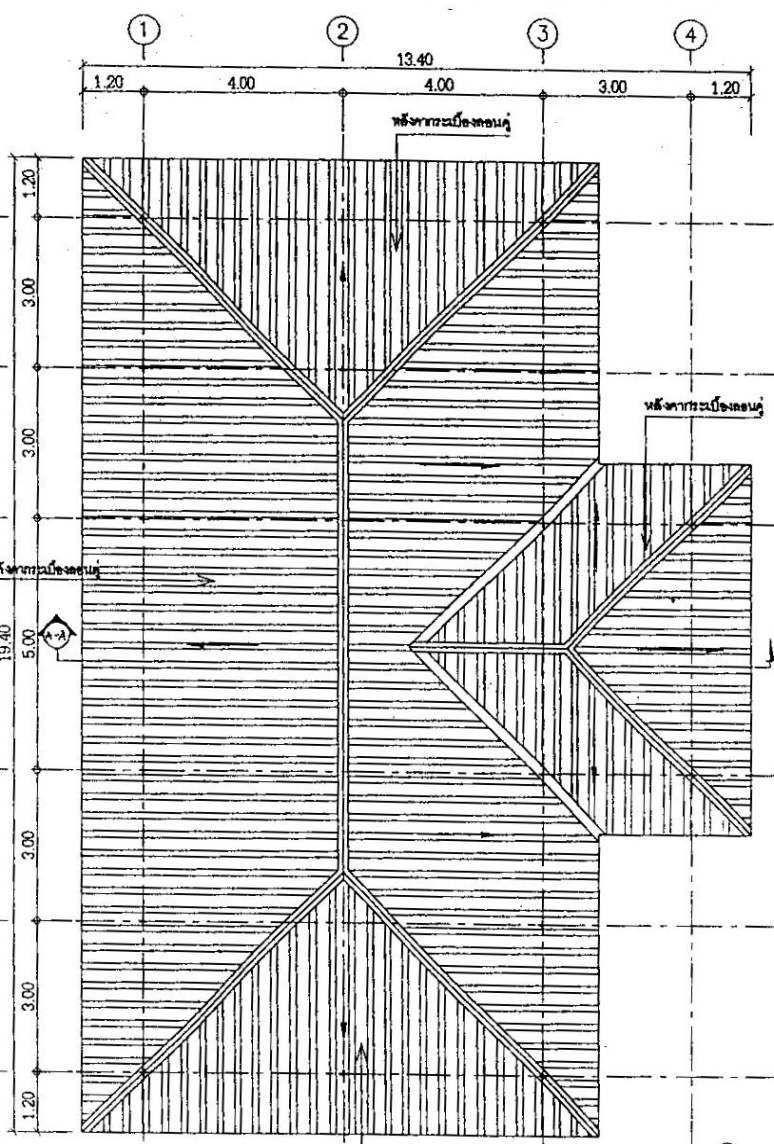
กิจกรรม 5 – รู้ฝัน
ฝันให้ไกลไปให้ถึง

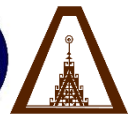

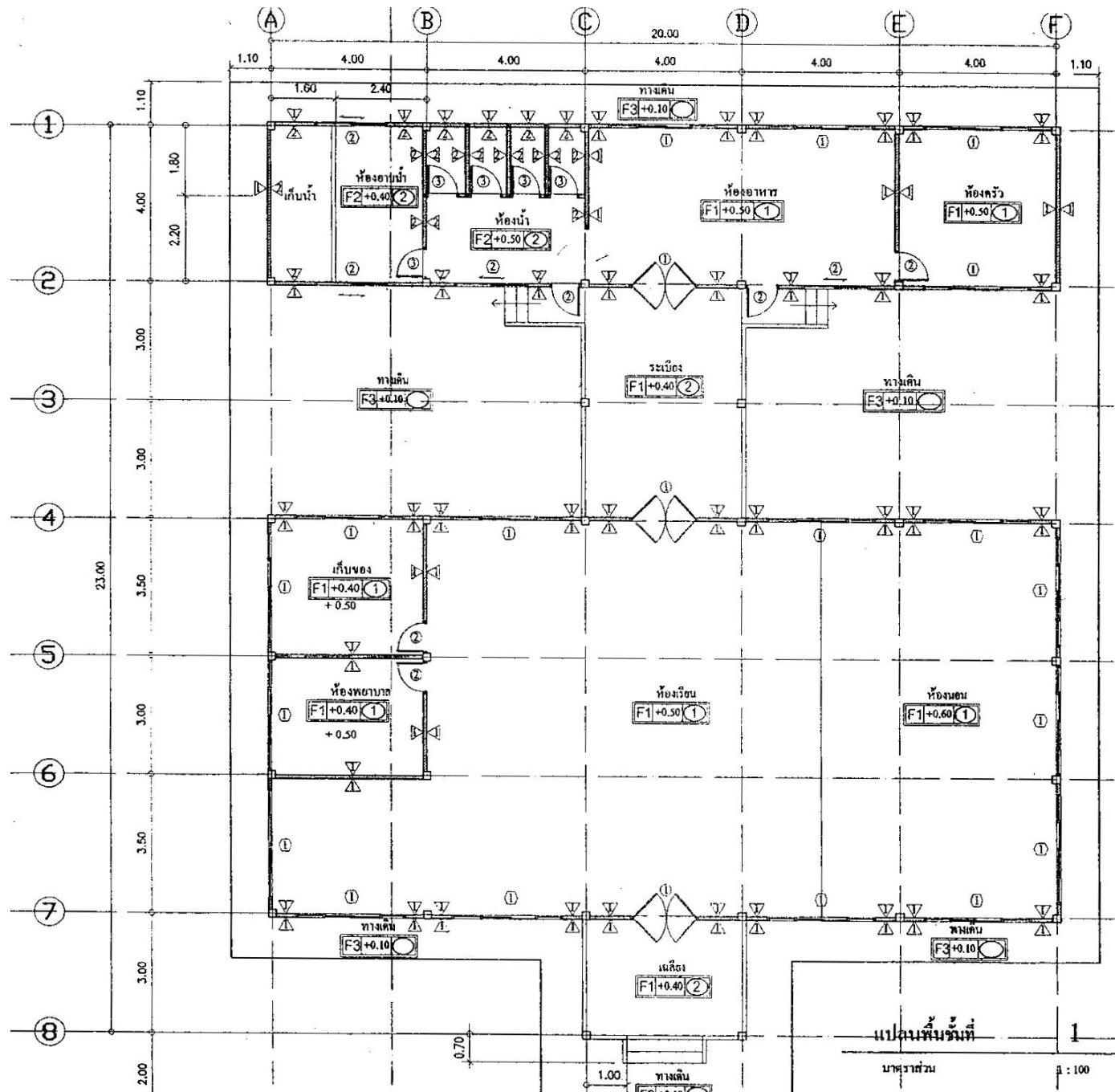

แปลนพื้นที่ 1
มาตราส่วน 1:100

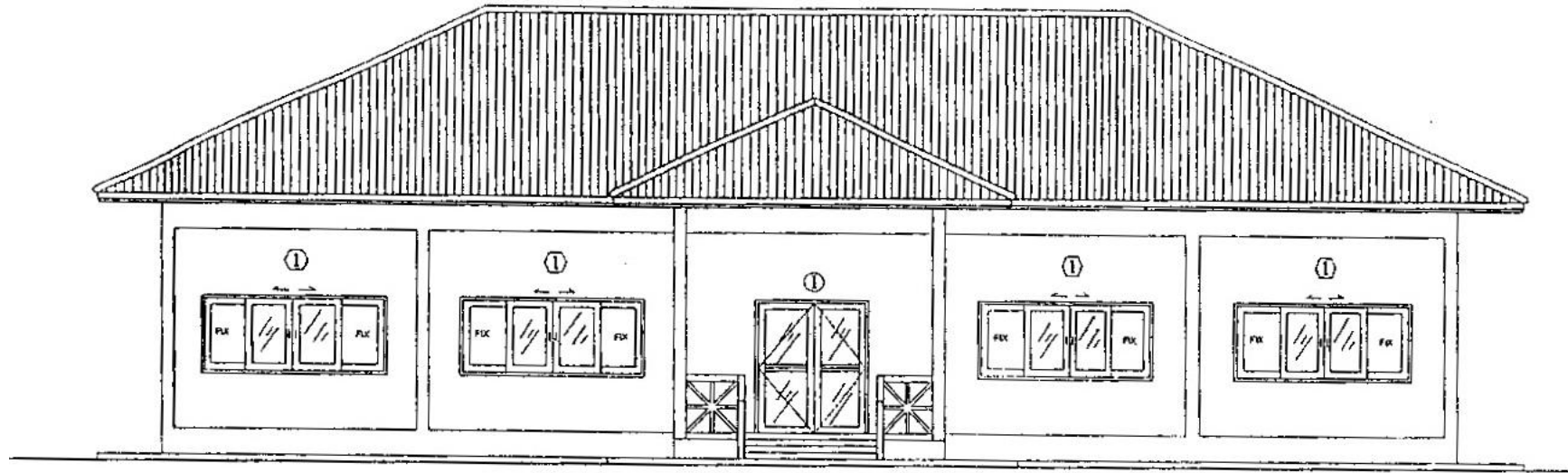
แปลนหลังคา
มาตราส่วน 1:100

แปลนพื้นที่
มาตราส่วน 1 : 100

การปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายใน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต.ดอนกลาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

1.1 สภาพแวดล้อม ภายในอาคาร

เปลี่ยนพื้น จากกระเบื้องเป็นกระเบื้องยาง แบบ click lock

เพิ่มผ้าม่านแบบไลโทน

ทาสี ผนังอาคาร ฝ้าเพดาน

เพิ่มช่องแสงด้านล่างหน้าต่าง

เปลี่ยนดวงโคม / ทำฝ้าหลุมซ่อนไฟ / เปลี่ยนวงจรเปิดปิด

ปรับเพิ่มพื้นที่เติกเล็กภายในอาคาร (กั้นห้อง)

เพิ่มฉนวนกันความร้อนหลังคา / แบบพ่น หรือ แบบแผ่น

1.2 สภาพแวดล้อม ภายนอกอาคาร

ปลูกต้นไม้ป้องกันความร้อนให้อาคาร

สนามเด็กเล่นเสริมพัฒนาความคิด – บ่อน้ำ บ่อทราย

สนามเด็กเล่นเสริมพัฒนาการร่างกาย – กล้ามเนื้อ การทรงตัว

สนามเด็กเล่นเสริมพัฒนาทางอารมณ์ – ดนตรี เสียง ไม้หอม

เพิ่มลู่อัจกรยานทรงตัว

ปรับสียางรถ

ปรับเรือโจรสลัด

ฝึกสวนครัว รั้วกินได้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต.ดอนกลาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต.ดอนกลาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต.ดอนกลาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต.ดอนกลาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต.ดอนกลาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต.ดอนกลาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต.ดอนกลาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

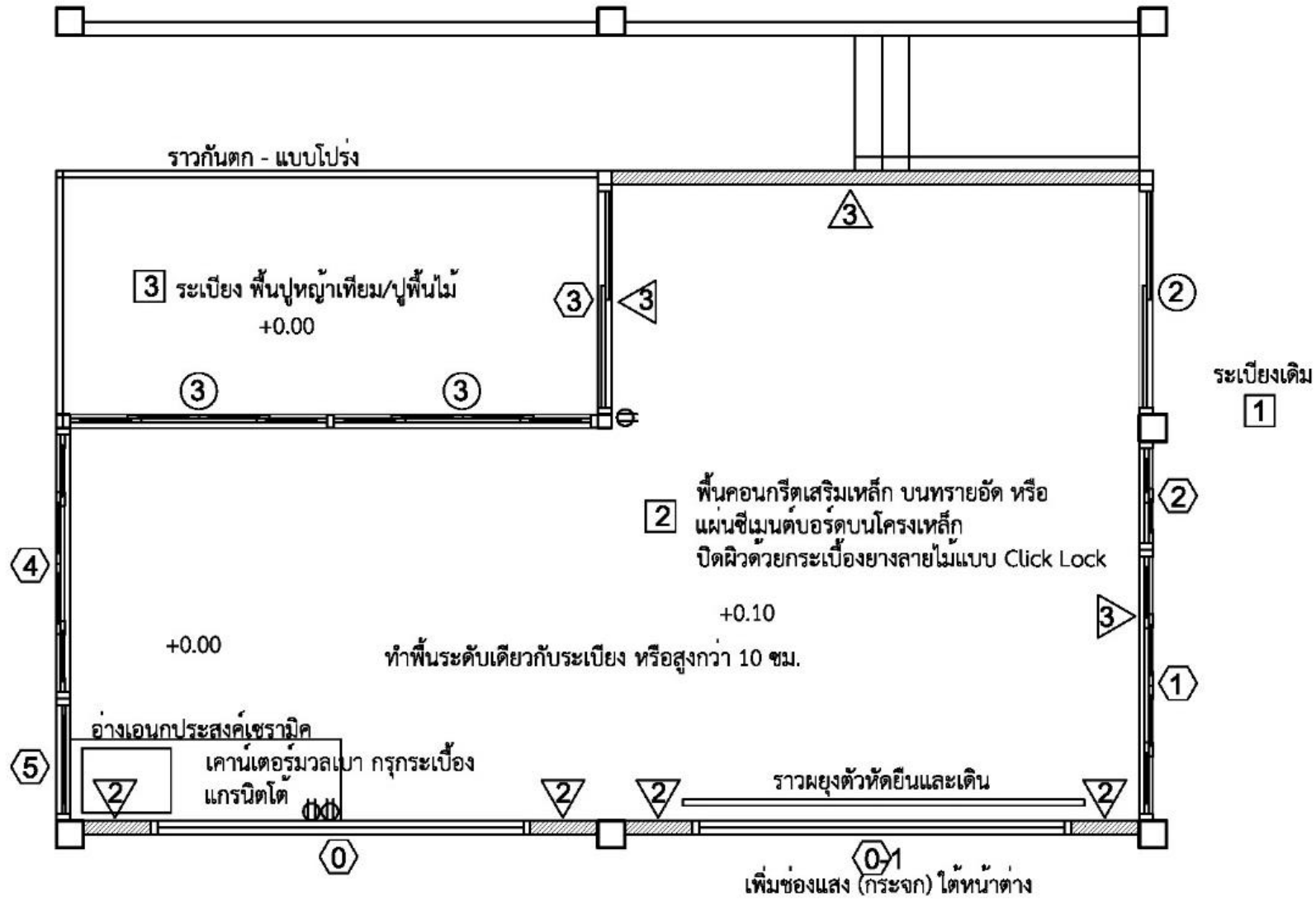

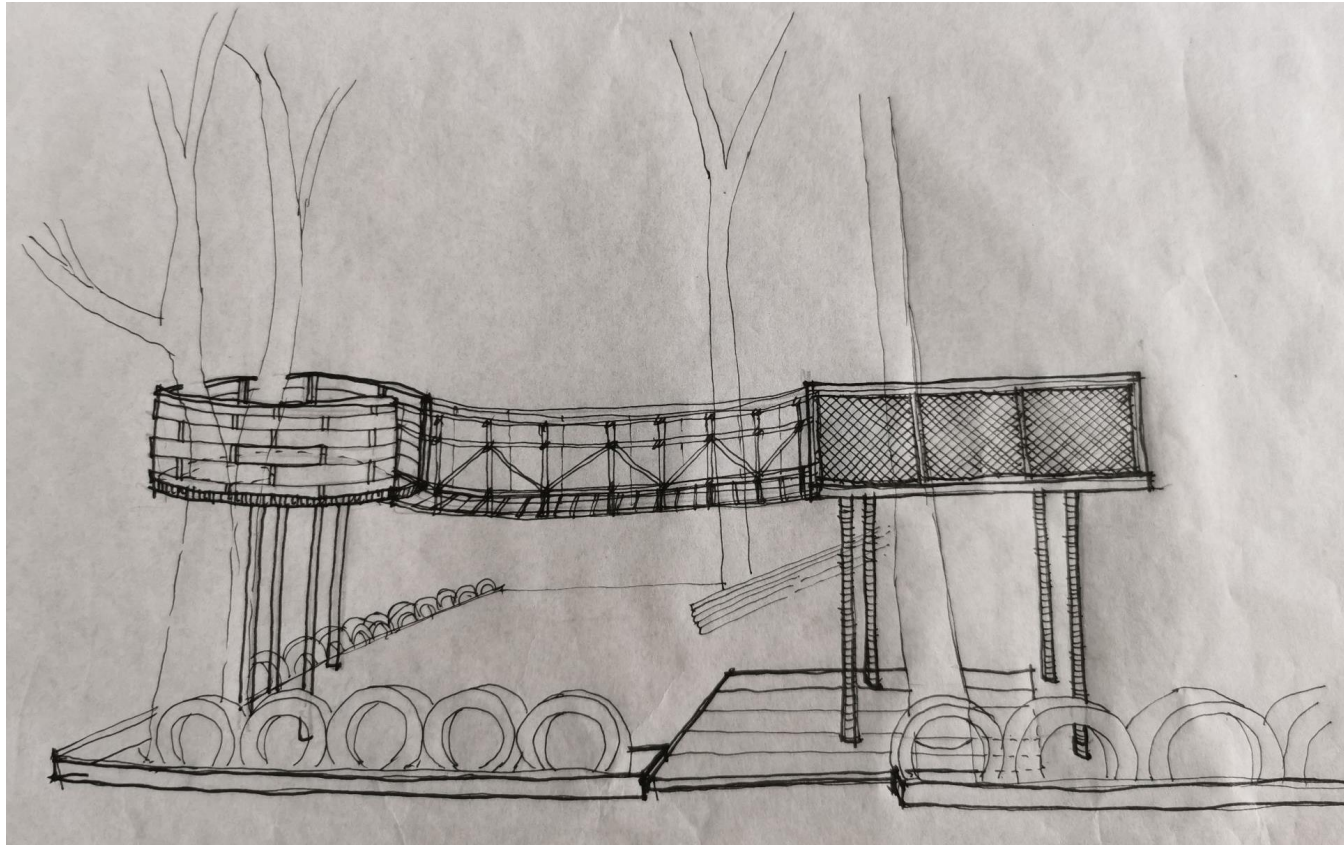

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต.ดอนกลาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

รังนก

- มือจับไม้กลม หรือเหล็กกลม
- กันตกโครงเหล็กกล่อง สานด้วยไม้แผ่นบาง หรือ หวายเทียม

เสาเหล็กกลม 4" หนา 3.2 มม.
ทำสีหรือพันด้วยเชือกป่านมะนิลา

สะพานโยกเยก

- พื้นไม้เทียมร้อยด้วยเชือกป่าน
- กันตกเชือกป่านมัด

บ้านต้นไม้ขนาด 1.2x1.2 เมตร

- ราวจับไม้กลม
- กันตกโครงเหล็กกล่อง กรูตาข่ายเหล็ก หรือกรูไม้เทียม

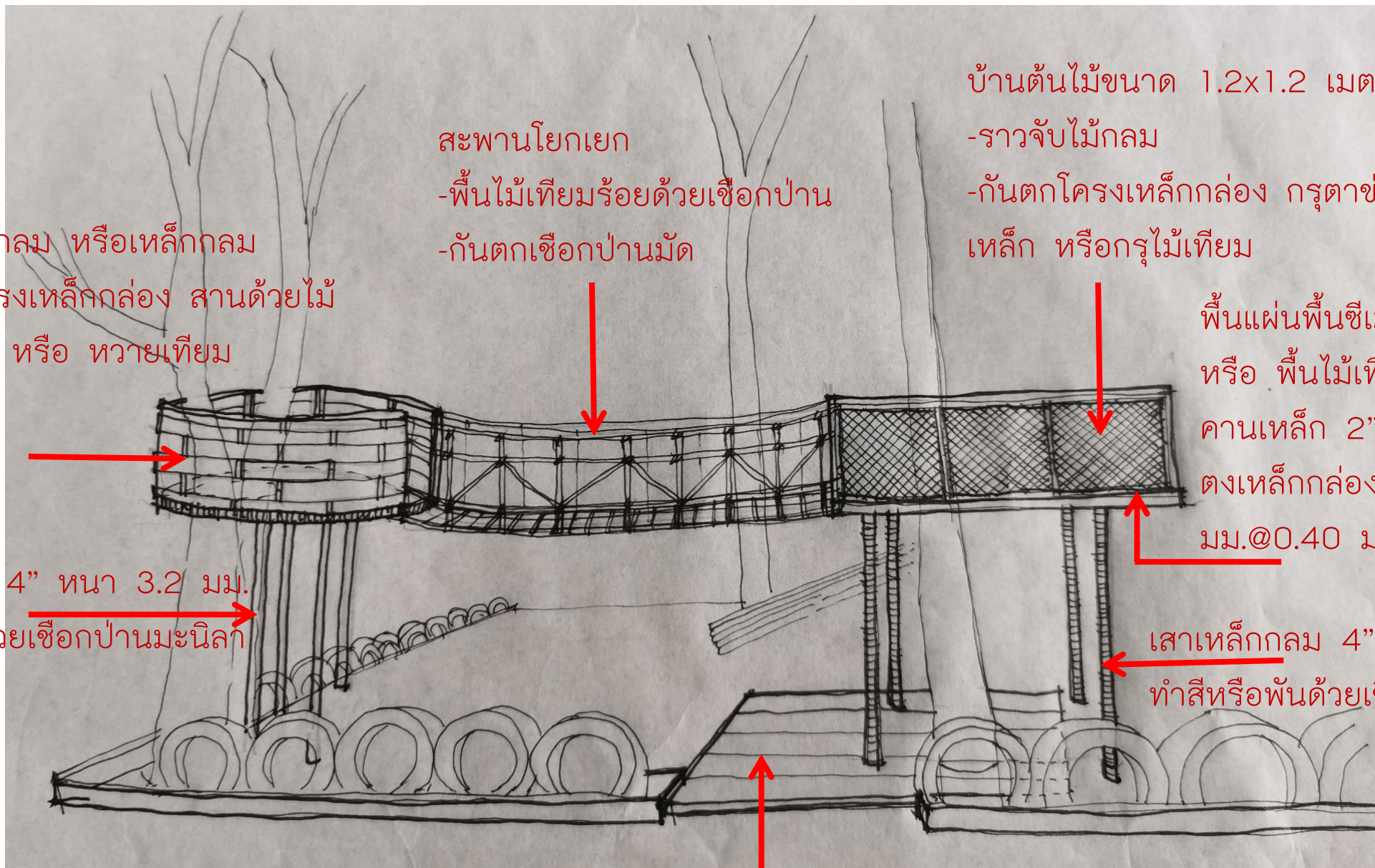
พื้นแผ่นพื้นซีเมนต์บอร์ด
หรือ พื้นไม้เทียม

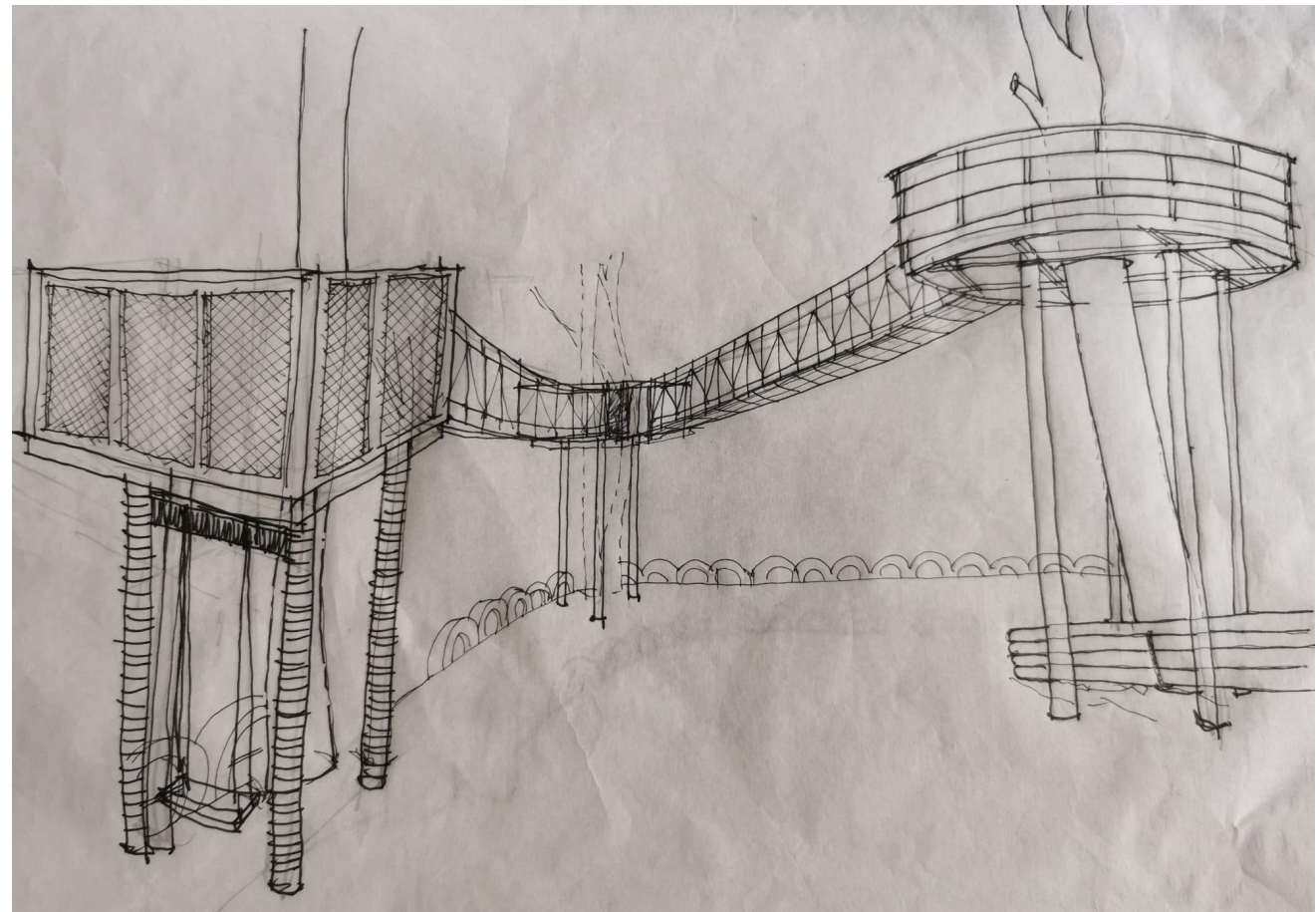
คานเหล็ก 2"x4"x3.2 มม.
ตงเหล็กกล่อง 1½"x3"x2.3 มม.@0.40 ม.

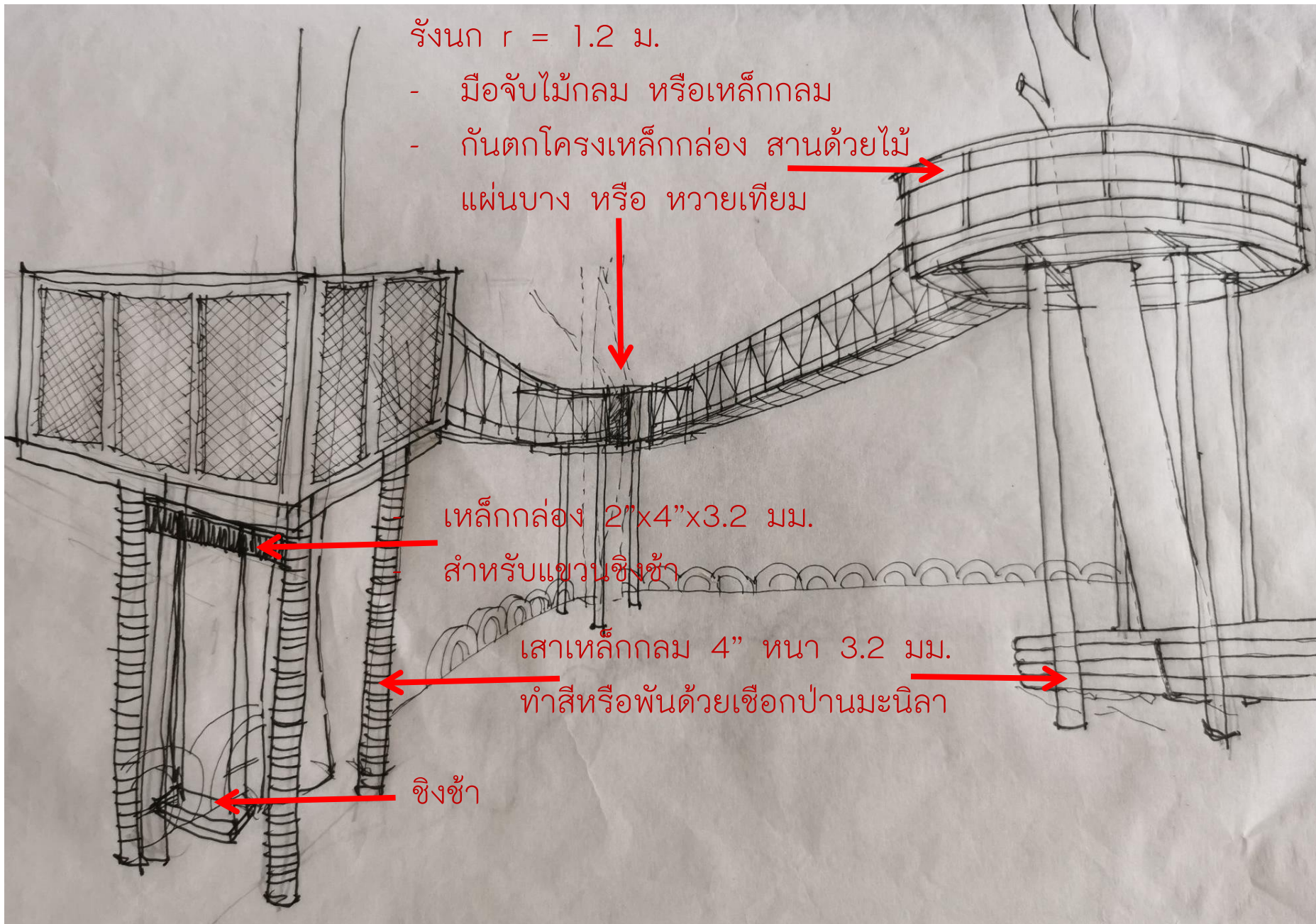
เสาเหล็กกลม 4" หนา 3.2 มม.
ทำสีหรือพันด้วยเชือกป่านมะนิลา

พื้นไม้เทียม

โครงเหล็กกล่อง 2"x4"

- รั้งนก (รั้งมี 1.2 เมตร)
- มือจับไม้กลม หรือเหล็กกลม
  - กันตกโครงเหล็กกล่อง สานด้วยไม้แผ่นบาง หรือ หวายเทียม
  - พื้นไม้เทียม โครงเหล็กกล่อง $2" \times 4" \times 3.2$ มม.
  - เสาเหล็กกลม $4"$ หนา 3.2 มม. พันด้วยเชือกป่านมะนิลา

ทางขึ้นลง

- เชือกถักเป็นตาราง #0.20ม.
- บันไดแบบ บันไดลิง
- เชือกไต้
- ทางลื่น
- อื่น ๆ

